

VIBORG
KOMMUNE

Tillæg nr.1 til
§ 16a stk. 4 miljøgodkendelse
af
malkekvægsproduktion
på
St. Torupvej 9
8832 Skals

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
Datablad.....	3
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	4
1.2 Afgørelse.....	5
1.3 Ikke teknisk resumé	5
1.4 Offentlighed	7
2 Oversigt over godkendelsens vilkår.....	8
3 Generelle forhold.....	12
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	12
3.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	12
3.3 Gyldighed.....	12
3.4 Retsbeskyttelse.....	12
3.5 Generelle vilkår.....	12
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	14
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. - anlægget	14
4.2 Placering i landskabet - anlægget	16
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	20
5.1 Husdyrhold og produktionsareal.....	20
5.2 Ventilation	26
5.3 Foder og fodring	27
5.4 Energi- og vandforbrug.....	27
5.5 Spildevand herunder regnvand	28
5.6 Affaldsproduktion.....	30
5.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	32
5.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	33
6 Gødningsproduktion og -håndtering.....	35
6.1 Gødningstyper og mængder.....	35

7	Forurening og gener fra husdyrbruget	38
7.1	Ammoniak og natur	38
7.2	Lugt.....	45
7.3	Fluer og skadedyr.....	48
7.4	Transport.....	48
7.5	Støj fra anlæg og maskiner	50
7.6	Støv fra anlæg og maskiner	52
7.7	Rengøring.....	53
7.8	Lys	53
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	55
9	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION.....	59
9.1	Dokumentation.....	59
10	Miljøkonsekvensrapport	60
11	Alternativer.....	60
12	Ophør	61
13	Samlet konklusion	61
14	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	62
14.1	Godkendelsens gyldighed.....	62
14.2	Klagevejledning og søgsmål.....	62
14.3	Underretning om godkendelsen	63
15	Bilag.....	64
	Bilag 1. Vedr. sandseparation	64

DATABLAD

Titel: Tillæg nr. 1 til § 16a stk. 1 Miljøgodkendelse af malkekvægsproduktion på St. Torupvej 9, 8832 Skals

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	14417494
Husdyrbrugets navn	Lars Sjømann, tillæg nr 1, marts 2025
Beliggenhedsadresse	St. Torupvej 9
Postnummer	8832
By	Skals

Ansøger

Ansøgersnavn	Lars Sjømann
Ansøgeradresse	Borgergade 41
Ansøgerpostnummer	8832
Ansøgerby	Skals
Ansøgertelefon	40457062
Ansøger-email	lsjoemann@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	39601966
Konsulent virksomhedsnavn	Gråkjær Landbrug A/S
Konsulentnavn	Hanne Bang
Konsulentadresse	Fabersvej 15
Konsulentpostnummer	7500
Konsulentby	Holstebro
Konsulenttelefon	51182855
Konsulent-email	hab@graakjaer.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9800216
CHR numre	41603

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 2b - St. Torup By, Ulbjerg
Matrikel: 1t - St. Torup By, Ulbjerg
Matrikel: 4h - St. Torup By, Ulbjerg
Matrikel: 3m - St. Torup By, Ulbjerg
Matrikel: 3q - St. Torup By, Ulbjerg

Dato for godkendelse: 22. maj 2025

Godkendelsen er udarbejdet af:

Claus Pedersen

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Lars Sjøman, Borbergade 41, 8832 Skals har den 13. marts 2025 søgt om tillæg nr.1 til miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens § 16a til udvidelse af malkekvægsproduktionen på St. Torupvej 9, 8832 Skals.

Den nuværende husdyrproduktion er fastlagt i følgende miljøgodkendelser:

- ❖ Kap. 5 godkendelse fra 2006 til 240 malkekøer med opdræt.
- ❖ Revurdering af kap. 5 godkendelsen i 2015 til samme dyrehold som i miljøgodkendelsen.
- ❖ § 16 a miljøgodkendelse meddelt 20. februar 2023 til udvidelse af husdyrproduktionen inkl. byggeri.

Der blev givet miljøgodkendelse efter stipladsmodellen af eksisterende stalde til malkekøer og opdræt med et produktionsareal på i alt ca. 2.928 m². Derudover blev der givet godkendelse til 9.608 m² nye produktionsarealer fordelt på 3 nye stalde, nyt malkecenter, ny drivvej og udvidelse af arealet til kalvehytter

Det samlede produktionsareal blev herved på 12.536 m².

Der blev ligeledes givet tilladelse til at etablere 4 nye overdækkede gyllebeholdere samt en ny møddingsplads og et sandseparationsanlæg.

Overfladeareal af gødningslagre blev øget fra 1.380 m² til 4.631 m².

Udvidelsen af husdyrproduktionen er endnu ikke påbegyndt, men dyreholdet vil blive udvidet fra ca. 240 køer med opdræt til ca. 800 køer med opdræt.

Plansiloanlægget er delvist udvidet.

Der ansøges hermed om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen til mindre ændringer af stald- og plansiloanlægget for optimale løsninger i forbindelse med dimensionering af stald- og plansiloanlægget.

I det ansøgte tillæg nr. 1 er foretaget følgende justeringer i forhold til miljøgodkendelsen:

- ændring af drivgang
- ændring af opsamlingsplads
- ændring af plansiloanlæg
- klovboks udgår

Det samlede produktionsareal bliver hermed 12.802 m² en stigning på 266 m².

Der bygges ikke nyt i forbindelse med tillæg nr. 1. Der er i miljøgodkendelsen redegjort for miljøkonsekvenserne for påvirkningen fra husdyrbruget af miljøet i bred forstand i forbindelse hermed. I tillæg nr. 1 er vurderinger fra miljøgodkendelsen og tillæg nr. 1 samlet i ét dokument.

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøger ejer herudover ingen andre ejendomme med husdyrbrug.

De ændringer, som indgår i tillæg nr. 1 vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendige, jfr. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 10, stk. 2. For alle anlæg, hvor tilladelsen eller godkendelsen skal gives efter husdyrbrugloven, skal den erhvervsmæssige nødvendighed vurderes alene for den pågældende ejendom.

Når kommunen skal vurdere, om et nyt byggeri/en ændring er erhvervsmæssigt nødvendigt, skal det ses i forhold til det erhverv, der drives på ejendommen.

Viborg Kommune vurderer, at det ansøgte ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i skema nr. 249554.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte tillæg nr. 1 til § 16a miljøgodkendelsen til udvidelse og fleksibilitet af malkekvægbesætningen på St. Torupvej, 8832 Skals i henhold til de gældende regler (Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 (Husdyrbrugloven) og bekendtgørelse nr. 1089 af 16 oktober 2024 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)). Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen efter lovens § 16a stk. 1 er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af de miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Viborg Kommune har stillet konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre:

- ❖ at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- ❖ at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre overholdes
- ❖ at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- ❖ at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes, herunder reglerne i den til enhver tid gældende Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion

Tillæg nr. 1 omfatter mindre ændringer i forhold til miljøgodkendelsen. De ansøgte ændringer indeholdt i tillæg nr. 1 er:

- ændring af drivgang
- ændring af opsamlingsplads
- ændring af plansiloanlæg
- klovboks udgår

Placering

Husdyrbruget er placeret i landzone i område med spredt bebyggelse og spredt beplantning. Der ansøges om en større udvidelse af husdyrbruget, men ejendommen vil fremtræde som en samlet enhed i landskabet, da staldbygninger m.v. opføres i tilknytning til hinanden, hvorved ejendommens bygninger- og færdselsarealer fremstår som en samlet enhed. Samtidigt vil de eksisterende og det nye læhegn medvirke til, at det eksisterende og det nye produktionsanlæg på ejendommen bliver sløret af beplantning.

Der er ca. 500 m, målt fra lugtcentrum, til de nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt, St. Torupvej 11 og 20, nord for ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse er Sundstrup ca. 3,9 km sydvest for ejendommen og Fjelsø ca. 5,4 km nordøst for ejendommen, mens nærmeste byzone er Ulbjerg ca. 1,5 km sydøst for ejendommen. Nærmeste sommerhusområde er Hverrehus ca. 1,8 km nordvest for ejendommen.

Ejendommen er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et værdifuldt kystlandskab. Byggeriet vil syne voldsomt i kystlandskabet, men da det sløres med beplantning, og nybyggeriet placeres bag den eksisterende bygningsmasse længst væk fra kysten, vurderes det, at udvidelsen på ejendommen ikke påvirker de landskabelige interesser, der er knyttet til området, væsentligt.

Udvidelsen på ejendommen påvirker ikke væsentligt de kulturhistoriske, geologiske eller naturmæssige interesser knyttet til området.

Lugt

Lugtkravene til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone (sommerhusområde) overholdes af projektet.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af transporter i ansøgt drift forventes at stige med ca. 1.928 transporter/år i forhold til nudrift og vil samlet blive ca. 2.750 transporter/år

Husdyrgødning

På ejendommen produceres der gylle og dybstrøelse. Gylle lagres i gyllebeholdere på ejendommen og/eller afsættes til biogasanlæg eller gylleaftaler. Dybstrøelse muges og afsættes til biogasanlæg eller opbevares i kortere periode på møddingspladsen.

Støv, støj og fluer

Det forventes ikke, at der som følge af udvidelsen af ejendommens bygningsmasse, opbevaringskapacitet m.v. vil opstå øgede gener med hensyn til støv, støj og fluer.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur.

Det nærmeste Kategori 1 naturområde er en tør hede beliggende ca. 1,2 km vest for staldanlægget. Heden er beliggende i Natura 2000 område nr. 30; Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk. Nærmeste Kategori 2 naturområde er et overdrev, som ligger over 2 km fra anlægget. Rundt om ejendommen ligger der flere kategori 3 naturtyper. Enkelte steder er merafsætningen af ammoniak på 1,1 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen med ammoniak er meget lav i området, så en merafsætning på 1,2 kg N/ha/år vil ikke betyde tilstandsændringer på kategori 3 naturtyperne.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende regler for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, ikke betragtes som væsentlige.

Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)

For husdyrbrug omfattet af miljøtilladelse/-godkendelse er der altid krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik.

I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Det vejledende niveau for maksimal ammoniakfordampning fra ejendommen er overholdt.

Alle andre områder af BAT er ligeledes opfyldt.

Samlet konklusion

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets stald- og gødningsopbevaringsanlæg. For at sikre, at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet er der fastsat en række

vilkår. Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, når vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til §16a miljøgodkendelsen blev sendt i nabohøring den 23. marts 2025 med en frist på 14 dage til at indsende bemærkninger. Der blev ikke modtaget bemærkninger i denne høringsfase.

Nedenfor gives en oversigt over samtlige vilkår, efter der er meddelt godkendelse af tillæg 1. Ændringer af vilkår i tillæg 1 i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse er nedenfor markeret med fed skrift. Der er alene foretaget ændring af vilkår 6.

Generelle vilkår

- 1) *Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen omfatter sammen med den eksisterende miljøgodkendelse husdyrproduktionen på ejendommen St. Torupvej 9, 8832 Skals under CVR nr. 14417494.*
- 2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.*
- 3) *Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:*
 - *Ejerskifte af landbruget*
 - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
 - *Indstilling af driften for en længere periode*
- 4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

Placering i landskabet – anlægget

- 5) *De eksisterende læhegn omkring husdyrbruget, samt det nye læhegn, se i figur 1 skal holdes vedlige, og der skal foretages en genplantning, hvis nogle af planterne går ud.*

Husdyrhold og produktionsareal

- 6) ***Produktionsarealet på 12.802 m² fordelt på de ansøgte stalde tillades drevet med følgende dyretyper, staldindretning og produktionsarealer i de enkelte staldafsnit. Staldenes placering kan ses af figur 7.***

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Eks kostald, gyllesystem	1527	Naturlig ventilation	6 m	(#766212) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1086
Eks kviestald, dybstrøelse	751	Naturlig ventilation	6 m	(#766215) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	584
Kalveyhtter, dybstrøelse	1117	Naturlig ventilation	3 m	(#766221) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	290
				(#766218) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	145
Eks kviestald, gyllesystem	1167	Naturlig ventilation	6 m	(#766222) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	782
Eks separationsafdeling	417	Naturlig ventilation	6 m	(#766228) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	17
				(#766225) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	175
NY velfærdsstald	2233	Naturlig ventilation	6 m	(#766229) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1580
NY kostald vest	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766230) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	3100
NY kostald øst	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766231) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	3100
NY malkecenter	1469	Naturlig ventilation	6 m	(#766233) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	265
				(#766232) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	340
NY drivevej	1275	Naturlig ventilation	3 m	(#766234) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1180
Eks opsamlingsplads	108	Naturlig ventilation	3 m	(#768108) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	108
NY udleveringsrum	51	Naturlig ventilation	3 m	(#766238) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	50
Sum						12802

El- og vandforbrug

- 7) *Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*
- 8) *Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

Spildevand

- 9) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, og dyretransportvogn skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlings-beholder.*

Affald.

- 10) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*
- 11) *Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*
- 12) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres, at affaldstyperne bliver sorteret. Det skal ligeledes kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.*

Råvarer og hjælpestoffer

13) Påfyldning af diesel skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Driftsforstyrrelser eller uheld.

14) Der skal senest på tidspunktet for ibrugtagning af de nye staldafsnit foreligge en opdateret beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- ❖ Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- ❖ Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan
- ❖ Kort over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.
- ❖ En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året.

Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

Gødningstyper og mængder

15) Gyllen fra ejendommen kan opbevares i de 6 gyllebeholdere og 5 omrørerkkanaler med et overfladeareal på henholdsvis 994 m² (5.320 m³), 1.255 m² (5.000 m³), 1.247 m² (5.000 m³) 251 m² (1.000 m³) 58 m² (250 m³) og 5 x 16 m² (5 x 64³), Gyllebeholder nordøst 386 m² (1.545 m³) (opmålt Husdyrgodkendelse.dk).

16) Gyllebeholder, Ny gyllebeholder nord, Ny gyllebeholder syd, Gyllebeholder ved sandseparationsanlægget, Lille gyllebeh. ved sandseparationsanlæg skal overdækkes med teltdug.

17) Fast husdyrgødning fra ejendommen kan opbevares på den nye møddingsplads med et areal på 360 m².

18) Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.

19) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, således spild undgås.

20) Påfyldning af gyllevogne og lign. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, så spild af flydende husdyrgødning undgås

Lugt

21) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan til reduktion af lugtgenerne. Kommunen skal godkende handlingsplanen, og bedriften skal derefter gennemføre den.

Fluer og skadedyr

22) Der skal løbende foretages observationer, således angreb af fluer og skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Støj

23) Såfremt der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes. Vejledningens afskæringskriterier er følgende: Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Klokken	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag – fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

Støv

24) Opbevaring og håndtering af landbrugets foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt landbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.

BAT

25) Bedriften skal i forbindelse med tilsyn kunne redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.

Ophør

26) Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens §16a, stk. 4 gælder for husdyrproduktionen på St. Torupvej 9, 8832 Skals. Bedriften drives under CVR nr. 14417494.

Tillæg nr. 1 giver mulighed for at udvide den eksisterende malkekvægsproduktion, så det fremtidige produktionsareal bliver på 12.802 m², hvorved produktionsarealet øges med 9.922 m² i forhold til nudriften og 266 m² i forhold til det godkendte produktionsareal i den eksisterende miljøgodkendelse.

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ønskede ændringer af anlæg skal meddeles til Viborg Kommune, som afgør, om de ønskede ændringer på bedriften udløser krav om miljøgodkendelse. Ændring i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til Viborg Kommune.

3.3 GYLDIGHED

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen skal udnyttes inden for 6 år. Ved udnyttelse forstås, at det ansøgte er bragt til udførelse. F.eks. er en godkendelse udnyttet, når det ansøgte byggeri er opført og taget i brug. Hvis godkendelsen ikke er udnyttet indenfor 6 år, vil den del af godkendelsen, som ikke er blevet udnyttet, automatisk bortfalde.

Hvis en godkendelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

3.4 RETSBESKYTTELSE

Med dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkår for eventuel revurdering af § 16a stk. 1 godkendelser meddeles som påbud efter Husdyrbruglovens §§ 39 og 40.

3.5 GENERELLE VILKÅR

På baggrund af ovenstående fastsættes følgende generelle vilkår:

- 1) *Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen omfatter sammen med den eksisterende miljøgodkendelse husdyrproduktionen på ejendommen St. Torupvej 9, 8832 Skals under CVR nr. 14417494.*
- 2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen fra 2023 med de ændringer, der fremgår af nærværende tillæg 1.*
- 3) *Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:*
 - *Ejerskifte af landbruget*
 - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
 - *Indstilling af driften for en længere periode*

- 4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen og tillæg 1 på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4.1 BYGGE- OG BESKYTTESLINIER, FREDNINGER MV. - ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i vurdering af overholdelse bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v. i forhold til tidligere foretagne vurderinger, som fremgår af nedenstående.

Ejendommen på St. Torupvej 9 er en eksisterende malkekvægsproduktion.

Etablering, udvidelse og ændring af anlæg, der medfører forøget forurening eller forøgede gener for omgivelserne, skal overholde afstandskravene i lovens §§ 6 og 8. I nedenstående tabel 1 er anført afstandskravene samt den faktiske afstand til området fra bygningsmassen.

Tabel 1. Afstandskrav nævnt i Husdyrbrugloven, §6 og §8

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	5 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	>50 m	50 m
Vandløb/dræn/søer	>15 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	>15 m	15 m
Skel	30 m	30 m
Nabobeboelse	>50 m	50 m

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg, hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten indenfor eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter. Der er ingen af de ovennævnte naturtyper indenfor 10 og afstandskravet i § 7 i Husdyrbrugloven er dermed overholdt.

Afstandskravet til ikke-almene vandforsyningsanlæg på 25 m er ikke overholdt.

Vandboringen er placeret mellem den nye velfærdsstald og den nye møddingsplads. Konkret min. 5 m fra den nye velfærdsstald og min. 5 m fra den nye møddingsplads, hvor afstandskravet er 25 m.

Herudover er den nye plads til kalve placeret ca. 20 m fra vandboringen.

Vandboringen anvendes til vand til husdyrbruget. Vandet til husholdningen vil fremover leveres af Ulbjerg Vandværk. Der ansøges om dispensation for afstandskravet til vandboringen med følgende begrundelse:

❖ Vandboring er placeret forholdsvis tæt på det eksisterende husdyranlæg og der er i forbindelse hermed ikke opstået problemstillinger med forurening af vandboringen. Derfor vurderes det ligeledes, at placeringen af den nye stald og møddingsplads min. 5 m fra vandboringen ikke vil medføre problemstillinger med evt. forurening af vandboringen.

Herudover etableres den nye kalveplads, den nye stald og den nye møddingsplads, som det eksisterende husdyranlæg, med uigennemtrængelig gulv/bund og sokkel, hvorved der ikke kan ske udsivning af f.eks. gødningsrester til grundvand eller vandboring.

❖ På ejendommen ønskes byggefelt udnyttet optimalt og der ønskes den bedst mulige logistik på ejendommen af hensyn til kotrafik og ressourceforbruget i forbindelse med fodring og andet arbejde på husdyrbruget.

Samtidig ønskes det, at husdyrbruget placeres længst muligt fra de beskyttede overdrev nord for ejendommen og de nabobeboelser der er placeret nordvest for ejendommen, St. Torupvej 11 og 20, samt den mindre landsby St. Torup nordøst for ejendommen. Desuden ønskes det, at den ansøgte placering samt samling af bygningerne, giver mindst mulig påvirkning af landskabet.

Da placeringen af staldanlægget er mest optimal på ejendommen i forhold til ovenstående, vurderes det, at det er muligt at opnå dispensation til overskridelse af afstandskravet på 25 m til vandboringen, hvilket hermed ansøges.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alle afstandskrav nævnt i husdyrbruglovens §§ 6,7 og 8 er overholdt med undtagelse af afstandskravet til ikke-almene vandforsyningsanlæg.

Afstandskravet på 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg skal som udgangspunkt overholdes, når der er tale om nyetablering eller ved ændringer. Husdyranlæg, såsom stald og møddingsplads medfører en risiko for udsivning af husdyrgødning til boring/brønd, hvorved vandet kan forurenes med bl.a. bakterier, fosfat og nitrat.

Vandindvindingen på St. Torupvej 9 sker fra DGU.nr. 47.385, som kun er 27,5 m dyb. Vandet har været brugt til husholdning og landbrugsdrift. Der indvindes fra det terrænnære grundvandsmagasin, som ikke har et beskyttende lerlag ovenpå – dvs. boringen er meget sårbar. Dette bekræftes også af grundvandsanalyser fra boringen, som bl.a. har vist meget høje nitratværdier i drikkevandet, på over 100 mg/l, hvor kravværdien er på 50 mg/l.

Der er aftalt med ansøger, at ejendommen skal forsynes fra Ulbjerg Vandværk, men der er givet tilladelse til at bibeholde boringen til landbrugsdrift. Ejendommen ligger ikke i et område med særlige drikkevandsinteresser, ikke i et indvindingsopland og ikke i et boringsnært beskyttelsesområde, så boringens eventuelle forurening vil ikke påvirke andre drikkevandsforsyninger. Derfor vurderer Viborg Kommune, at afstandskravet kan dispenseres til 5 m (som svarer til 5-meters fredningszone omkring boringen).

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø- og åbeskyttelseslinjer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår i forhold til beskyttelseslinjer m.v.

4.2 PLACERING I LANDSKABET - ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende placering i landskabet – anlægget i forhold til tidligere foretagne vurderinger, som fremgår af nedenstående.

Husdyrbruget er placeret i landzone i område med spredt bebyggelse og spredt beplantning. Læhegnene nær husdyrbruget er vist på kortet herunder, figur 1.

Der ansøges om en større udvidelse af husdyrbruget, men ejendommen vil fremtræde som en samlet enhed i landskabet, da staldbygninger m.v. er opført i tilknytning til hinanden, hvorved ejendommens bygninger- og færdselsarealer fremstår som en samlet enhed.

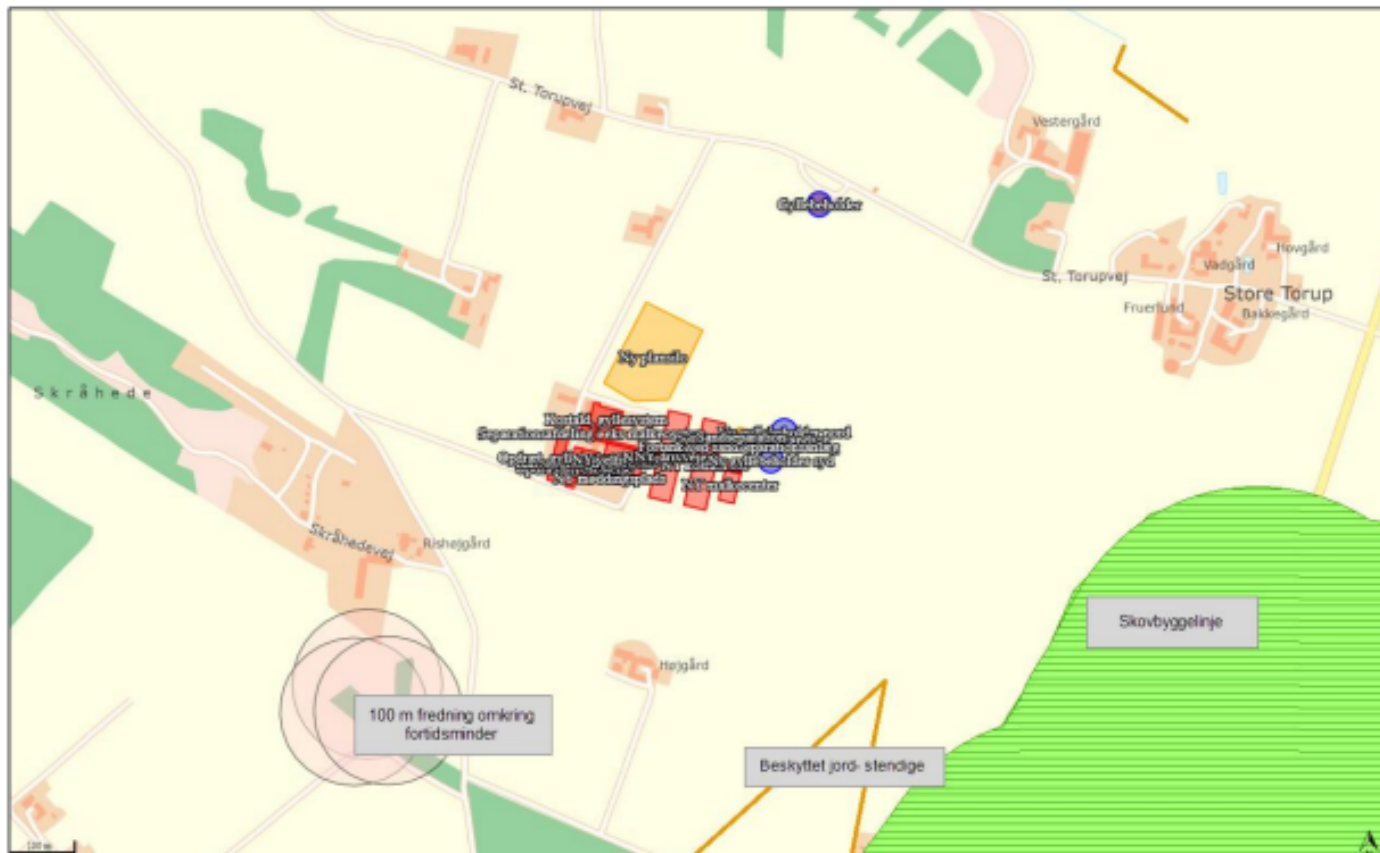
Samtidigt vil de eksisterende læhegn medvirke til, at det eksisterende og det nye produktionsanlæg på ejendommen bliver sløret af beplantning. Af hensyn til naboejendommen mod syd, Skråhedevej 4, etableres der et nyt 3 rækket læhegn på ca. 70 m syd for den østlige nye kostald. Herved bliver det nye produktionsanlæg kun i mindre grad synligt set fra syd.

Figur 1. Kort over eksisterende og nyt læhegn fra www.husdyrgodkendelse.dk

Der er der ingen beskyttelseslinjer eller fredninger der går ind over byggefeltet, hvilket fremgår af nedenstående figur 2.

Figur 2. Kort over fredninger og beskyttelseslinjer fra miljøportalen

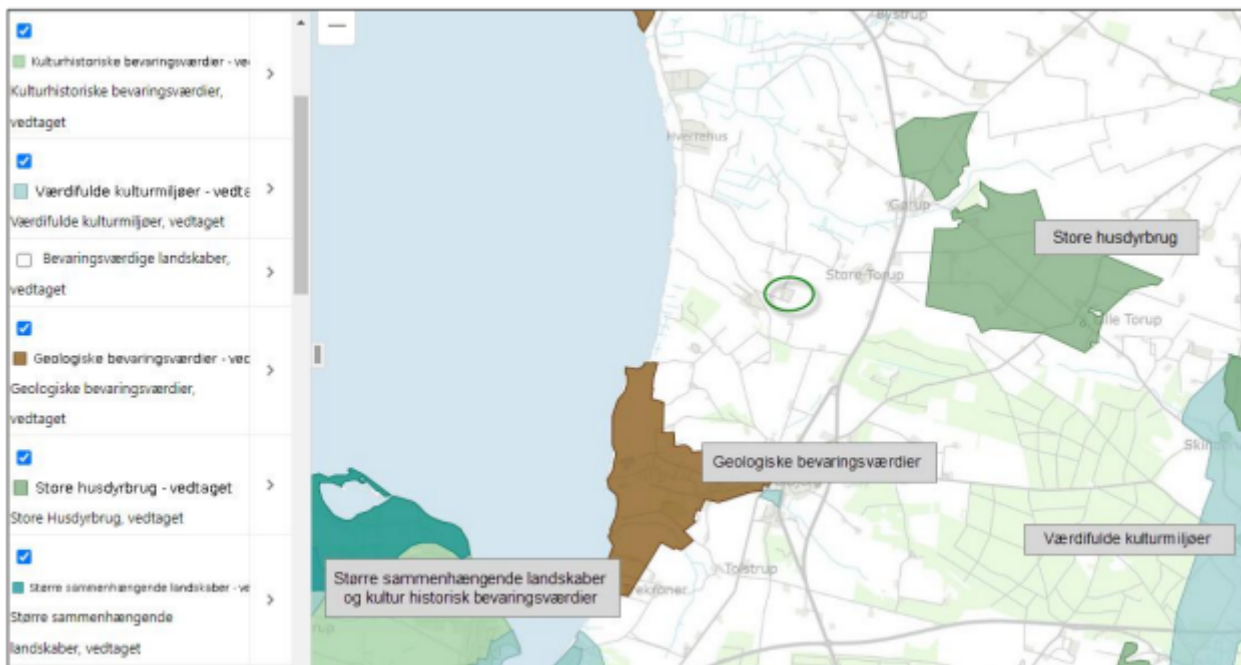
Da ejendommen ligger nær Lovns Bredning, ligger ejendommen indenfor kystnærhedszone, hvilket fremgår af nedenstående kort, figur 3. Det vurderes, at dette ikke er til hinder for udvidelsen af husdyrbruget på ejendommen, da der i dag er et eksisterende husdyrbrug, og da det nye byggeri sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende byggeri på ejendommen. Ejendommen er placeret ca. 1,4 km fra Lovns Bredning, målt fra den nye velfærdsstald.

Figur 3. Kort over kystnærhedszone fra www.husdyrgodkendelse.dk:

Husdyranlægget er placeret udenfor udpegningerne ”Kulturhistoriske bevaringsmiljøer”, ”Værdifulde kulturmiljøer”, ”Geologiske bevaringsværdier” og ”Større sammenhængende landskaber”, se figur 4.

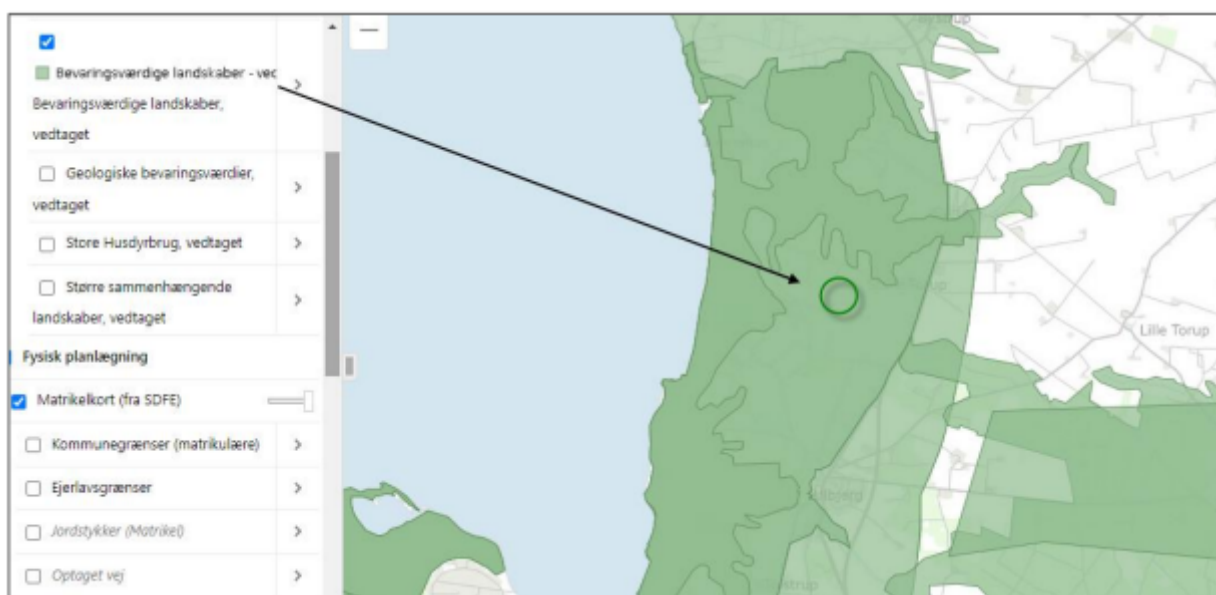
Figur 4. Kort over ”Kulturhistoriske bevaringsmiljøer”, ”Værdifulde kulturmiljøer”, Geologiske bevaringsværdier”, ”Større sammenhængende landskaber” og ”Store husdyrbrug”, fra miljøportalen:

Husdyrbruget er ligeledes placeret udenfor ”Store husdyrbrug” og dermed altså ikke i et område der som udgangspunkt er udpeget til større husdyrbrug.

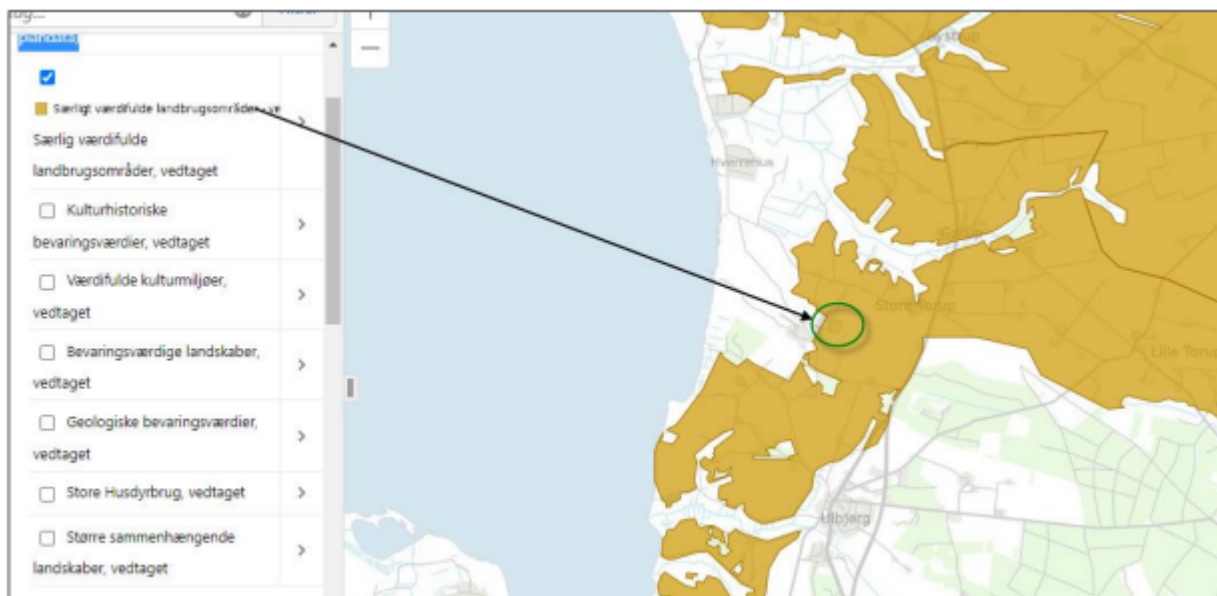
Dette skyldes formentligt, at husdyrbruget er placeret i område med ”Bevaringsværdige landskaber”, se figur 5. Det vurderes, at disse udpegninger ikke er til hinder for udvidelsen af husdyrbruget, da der er tale om udvidelse af eksisterende husdyrbrug i sammenhæng med eksisterende byggeri og med indpasning i landskabet i forhold til valg af farver og beplantning.

Figur 5. Kort over ”Bevaringsværdige landskaber” fra miljøportalen:

Slutteligt er husdyrbruget placeret indenfor udpegningen ”Særlige værdifulde landbrugsområder”, se figur 6, hvilket betyder, at udvidelsen af ejendommen sker i et område, der er udlagt til landbrugsanvendelse.

Figur 6. Kort over ”Særlige værdifulde landbrugsområder” fra miljøportalen:

På baggrund af ovenstående oplysninger og med de valgte tiltag, som er beskrevet herunder, vurderes det, at husdyrbruget kan udvides uden væsentligt negativ landskabelig påvirkning:

- ❖ Placering af nyt stald-, gødnings- og plansiloanlæg sker samlet og i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger.
- ❖ Materialevalg på gavle, facader og tage på det nye staldanlæg samt på gødningsanlæg og plansiloanlæg er jordfarver, der syner mindst i landskabet.
- ❖ De nye stalde og øvrigt byggeri på ejendommen bliver ikke væsentligt synligt i landskabet, da der allerede er eksisterende læhegn rundt om ejendommen.
- ❖ Der sker begrænset terrænændringer i forbindelse med byggeriet, da området er forholdsvis fladt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen er beliggende i kystnærhedszonen og i et område der i kommuneplanen er udpeget som ”bevaringsværdige landskaber”.

Den landskabelige vurdering er, at området er et værdifuldt kystlandskab, og byggeriet vil syne betydeligt i kystlandskabet, men det sløres med den eksisterende beplantning. Samtidig placeres nybyggeriet bag den eksisterende bygningsmasse og længere væk fra kysten. Det forudsættes, at det nye byggeri opføres som beskrevet i ansøgningen. Det vil sige, at der anvendes materialer i jordfarver til gavle, facader og tage.

Derfor vurderer Viborg Kommune, at ejendommen med den slørende beplantning er velindpasset i landskabet med det planlagte materialevalg, samt at ejendommen med det eksisterende og nye byggeri ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der følgende vilkår af landskabelig karakter.

- 5) *De eksisterende læhegn omkring husdyrbruget, samt det nye læhegn, se i figur 1, skal holdes vedlige, og der skal foretages en genplantning, hvis nogle af planterne går ud.*

5.1 HUSDYRHOLD OG PRODUKTIONSAREAL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse for St. Torupvej 9, 8832 Skals omfatter følgende ændringer, idet det bemærkes, at der ikke opføres nye bygninger i tillæg nr. 1 i forhold til miljøgodkendelsen:

Drivgangen ændres fra:

❖ Der etableres en ny drivvej mellem staldene og malkecenteret for optimal kotrafik. Bygningen bliver samlet ca. 4,0*232 m svarende til samlet ca. 928 m². Bemærk, at dette er hele drivvejens længde, som også går gennem de to kostalde samt malkecenteret.

Drivgangen etableres med spaltegulv og rundskyl/bagskyl i gyllekanalerne. Spaltegulvet er ikke et BAT-gulv, men da der er tale om en drivgang, er det ikke muligt at etablere fast drænet gulv med skrabning. Produktionsarealet er 866 m².

Drivvejen etableres med halvtag med en hældning på 10-20 grader og den højeste benhøjde bliver 5,0 m. Drivvejen bliver en åben bygning uden facadebeklædning mellem staldene. På taget lægges grå eternitplader eller grå stålplader.

Drivgangen er som udgangspunkt ikke en del af produktionsarealet, men i den konkrete sag ønskes der ikke vilkår til rengøring af drivvejen, hvorfor den ansøges som en del af det samlede produktionsareal.

Produktionsarealet indgår i ansøgt drift.

Drivgangen ændres til:

I forbindelse med dimensioneringen af staldanlægget er det blevet besluttet, at det er optimalt at drivgangen mellem staldene er 6 m bred, da det sikrer en bedre kotrafik.

Drivgangens produktionsareal bliver 5,6 m bredt og samlet 1.180 m², da drivgangen er smallere i staldene.

Der sker ingen ændringer til indretning af drivgangen udover ovenstående.

Drivgangen bliver tilpasset i længden til den nye opsamlingsplads ved det eksisterende malkecenter, hvorved den bliver ca. 212 m lang, se figur 7a for placering af drivgang.

Den eksisterende opsamlingsplads ændres fra:

❖ Den eksisterende opsamlingsplads ved det eksisterende malkecenter fortsætter uændret med spaltegulv. Produktionsarealet er 156 m². Arealet indgår i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Den eksisterende opsamlingsplads ændres til:

❖ Den nuværende opsamlingsplads tilpasses til det faktiske forhold på 108 m² produktionsareal med spaltegulv ved et areal på 5,8 * 18,7 m. Dette er sket for 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

❖ Opsamlingspladsen ønskes udvidet med et areal på 9,1 * 18,7 m svarende til 170 m². Da arealet er med fast gulv og rengøres mekanisk efter brug to gange dagligt, så indgår arealet ikke i produktionsarealet, se figur 7b.

Den ansøgte plansilo og brovægt ændret fra:

❖ Der etableres et nyt plansiloanlæg på ca. 12.000 m² nord for staldanlægget langs vejen til ejendommen. Plansiloanlægget etableres med silovæggene med en højde på ca. 3 m over terræn.

Restvand fra plansiloanlægget ledes til tre opsamlingsbeholdere med hver en diameter på 13,5 m og en volumen på ca. 600 m³. Restvandet udsprinkles på de dyrkede arealer nær ejendommen efter gældende regler. I perioder, hvor der ikke kan ske udsprinkling af restvand, sker der overløb til gyllesystemet.

❖ Der etableres en brovægt ved den sydøstlige ende af plansiloen. Brovægten bliver ca. 5*20 m og etableres i terræn.

Den ansøgte plansilo og brovægt ændret til:

❖ Der er etableret en plansilo på 40*100 m svarende til 4.000 m² på en placering der er ca. 10 m længere mod øst og ca. 30 m kortere mod nord end tidligere planlagt og ansøgt. Dette ønskes præciseret i dette tillæg til miljøgodkendelsen. Herudover er der planlagt en kommende udvidelse af plansiloen, når det sidste staldanlæg bliver etableret. Udvidelsen bliver ca. 70*117 m med en skrå sydlig ende, hvorved kommende plansilo bliver ca. 8.000 m² og derved fortsat samlet 12.000 m². Plansiloen har afløb af restvand til opsamlingsbeholder på 45 m³ og opstemning i plansiloen på ca. 50 m³. Restvandet udsprinkles på de dyrkede arealer nær ejendommen efter gældende regler. I perioder, hvor der ikke kan ske udsprinkling af restvand, sker der overløb til gyllesystemet.

❖ Samtidigt flyttes brovægten ca. 25 m længere mod nord, som vist på nedenstående kort.

I figur 7 ses en situationsplan med placeringen af nuværende og nye staldafsnit, foderopbevaringsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.v.

Figur 7. Situationsplan

A hand-drawn floor plan of a rectangular room. The room is divided into two sections by a vertical line. The left section is labeled "Spalter" and has a width of 5,75. The right section is labeled "Fastgolv" and has a width of 9,10. The total width of the room is 14,85. The height of the room is 18,65. The area of the "Spalter" section is calculated as 33,11, and the area of the "Fastgolv" section is calculated as 82,79. The total area of the room is 115,90. There is an 'X' mark in the bottom left corner of the "Spalter" section.

Section	Width	Height	Area
Spalter	5,75	18,65	33,11
Fastgolv	9,10	18,65	82,79
Total	14,85	18,65	115,90

Detaljeret oversigt over stalde og gulvtyper kan ses i nedenstående tabel 2. I figur 8 ses produktionsarealerne.

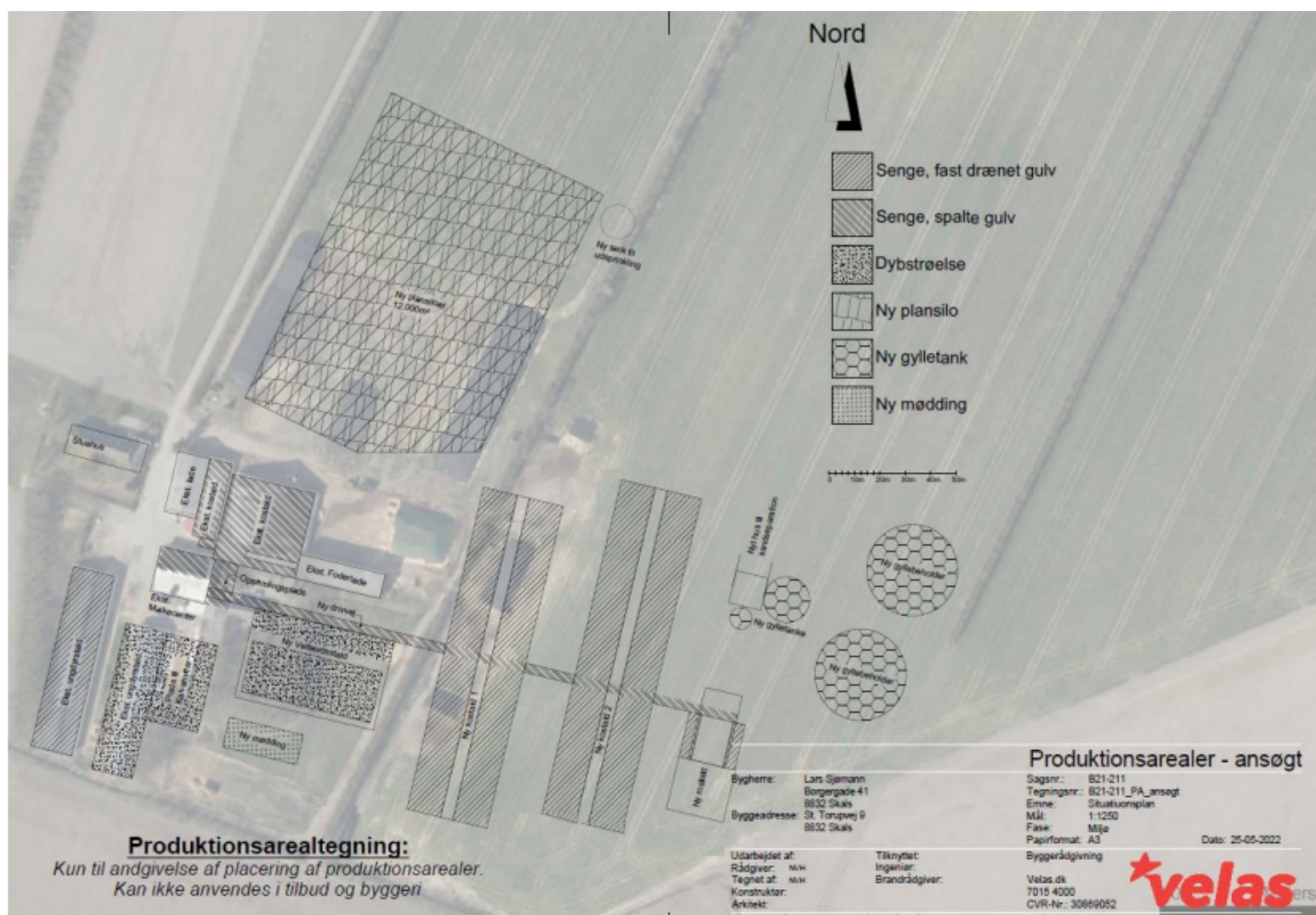
Tabel 2. Stalde, produktioner og gulvtyper samt anvendt flexgruppe eks. kviestald

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Eks kostald, gyllesystem	1527	Naturlig ventilation	6 m	(#766212) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1086
Eks kviestald, dybstrøelse	751	Naturlig ventilation	6 m	(#766215) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	584
Kalvehytter, dybstrøelse	1117	Naturlig ventilation	3 m	(#766221) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	290
				(#766218) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	145
Eks kviestald, gyllesystem	1167	Naturlig ventilation	6 m	(#766222) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	782
Eks separationsafdeling	417	Naturlig ventilation	6 m	(#766228) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	17
				(#766225) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	175
NY velfærdsstald	2233	Naturlig ventilation	6 m	(#766229) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1580
NY kostald vest	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766230) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleaffløb	0	3100
NY kostald øst	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766231) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleaffløb	0	3100
NY malkecenter	1469	Naturlig ventilation	6 m	(#766233) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	265
				(#766232) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	340
NY drivvej	1275	Naturlig ventilation	3 m	(#766234) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1180
Eks opsamlingsplads	108	Naturlig ventilation	3 m	(#768108) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	108
NY udleveringsrum	51	Naturlig ventilation	3 m	(#766238) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	50
Sum						12802

Nudrift						
Eks kostald, gyllesystem	1527	Naturlig ventilation	6 m	(#766213) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1086
Eks kviestald, dybstrøelse	751	Naturlig ventilation	6 m	(#766216) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	584
Kalvehytter, dybstrøelse	1117	Naturlig ventilation	3 m	(#766219) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	145
Eks kviestald, gyllesystem	1167	Naturlig ventilation	6 m	(#766223) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	782
Eks separationsafdeling	417	Naturlig ventilation	6 m	(#766226) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	175
Eks opsamlingsplads	108	Naturlig ventilation	3 m	(#766236) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	108
Sum						2880
8 års drift						
Eks kostald, gyllesystem	1527	Naturlig ventilation	6 m	(#766214) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1086
Eks kviestald, dybstrøelse	751	Naturlig ventilation	6 m	(#766217) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	584
Kalvehytter, dybstrøelse	1117	Naturlig ventilation	3 m	(#766220) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	145
Eks kviestald, gyllesystem	1167	Naturlig ventilation	6 m	(#766224) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	782
Eks separationsafdeling	417	Naturlig ventilation	6 m	(#766227) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	175
Eks opsamlingsplads	108	Naturlig ventilation	3 m	(#766237) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	108
Sum						2880

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen
Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Figur 8. Situationsplan med markerede produktionsarealer

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er som følge af den nugældende stipladsmodel størrelsen af produktionsarealet (staldarealet, hvor dyrene har adgang) samt dyre- og gulvtype, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Der stilles derfor vilkår om, at de angivne produktionsarealer, gulv- og dyretyper overholdes. I forhold til fordampning af ammoniak medregnes overfladearealerne på gødningsopbevaringsanlæggene også til det samlede areal med fordampning.

De ansøgte ændringer i tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse medfører, at produktionsarealet ændres fra 12.536 m² til 12.802 m² en stigning på 266 m²

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til staldene:

- 6) *Produktionsarealet på 12.802 m² fordelt på de ansøgte stalde tillades drevet med følgende dyretyper, staldindretning og produktionsarealer i de enkelte staldafsnit. Staldenes placering kan ses af figur 7.*

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Eks kostald, gyllesystem	1527	Naturlig ventilation	6 m	(#766212) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1086
Eks kviestald, dybstrøelse	751	Naturlig ventilation	6 m	(#766215) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	584
Kalveyhytter, dybstrøelse	1117	Naturlig ventilation	3 m	(#766221) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	290
				(#766218) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	145
Eks kviestald, gyllesystem	1167	Naturlig ventilation	6 m	(#766222) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	782
Eks separationsafdeling	417	Naturlig ventilation	6 m	(#766228) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	17
				(#766225) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	175
NY velfærdsstald	2233	Naturlig ventilation	6 m	(#766229) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1580
NY kostald vest	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766230) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	3100
NY kostald øst	4225	Naturlig ventilation	6 m	(#766231) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	3100
NY malkecenter	1469	Naturlig ventilation	6 m	(#766233) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	265
				(#766232) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	340
NY drivvej	1275	Naturlig ventilation	3 m	(#766234) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1180
Eks opsamlingsplads	108	Naturlig ventilation	3 m	(#768108) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	108
NY udleveringsrum	51	Naturlig ventilation	3 m	(#766238) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	50
Sum						12802

5.2 VENTILATION

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende ventilation.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle staldbygninger er indrettet med naturlig ventilation, hvorfor der ikke er ventilationsafkast på tagene. Naturlig ventilation er med til at sikre et stort luftskifte, hvilket betyder, at staldgulvene er forholdsvis tørre, og det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt i staldene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for ventilation i kvægstalde er at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor det er muligt. Viborg Kommune vurderer, at bedriften på St. Torupvej 9 med det valgte system med naturlig ventilation, lever op til kravet om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ikke vilkår til ventilation på ejendommen.

5.3 FODER OG FODRING

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende fodring.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med foderingsrådgiver og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderet er, ved hjælp af foderplanerne, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører, at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres, og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Fosforindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører, at mængden af fosfor i husdyrgødningen reduceres, og der vil dermed være et lavere fosforindhold i den samlede mængde af husdyrgødning.

Grovfoder opbevares i plansiloerne på ejendommen. Kraftfoder og lignede opbevares i fodersiloerne og i foderladen.

Forbruget af foder er i dag ca. 1,5 mio. kg ts. i grovfoder og tilskudsfoder, hvilket forventeligt fremover bliver ca. 4,8 mio. kg ts.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der med den planlagte opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår for fodring.

5.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende energi- og vandforbrug.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg, gyllepumper, linespil m.v.

Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer energiforbruget f.eks. energibesparende lyskilder m.v.

Staldene er primært med naturlig ventilation, og der er derfor begrænset energiforbrug til ventilationsanlægget i de ældre stalde.

Varmegenindvinding fra mælkekølingen benyttes til opvarmning af vand i staldanlægget og medarbejderfaciliteterne.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

I nudriften er energiforbruget ca. 130.00 kWh årligt. I ansøgt drift anslås det, at forbruget bliver 500.000 kWh årligt. Herudover anvendes der energi til vandingsanlæg.

På baggrund af de energireducerende tiltag der anvendes på ejendommen, og den fokus der er på besparelse af energi, vurderes det, at energiforbruget er på et acceptabelt lavt niveau, og at ejendommen kun benytter den energi der er nødvendig for driften af husdyrbruget.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene samt rengøring af stalde og malkeanlæg. Ved løbende renovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer vandforbruget og vandspild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer, at vandkarrene ikke flyder over.

Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres. Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

På ejendommen er vandforbruget i nudrift ca. 12.000 m³, og i ansøgt drift anslås forbruget at bliver 40 - 45.000 m³ vand til husdyrbruget. Vandet leveres fra egen vandboring på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget vil være på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 7) *Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*
- 8) *Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

5.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende spildevand og regnvand.

Spildevand fra husdyrproduktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og malkeanlæg samt fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Afledning af spildevand fra ejendommen fremgår af nedenstående tabel 3 og figur 9.

Tabel 3. Spildevand

Type	Anslået m ³	Afledes til
Sanitært spildevand fra beboelsen på ejendommen	100-150	Septiktank
Sanitært spildevand fra medarbejderfaciliteter	100-150	Septiktank
Tagvand fra eksisterende bygninger	1.600	Ledes fra tagrender til diffus udledning på markarealer vest for ejendommen.
Tagvandet fra de nye bygninger ledes til direkte nedrivning, da der ikke opsættes tagrender på de nye bygninger. For at undgå store vandmængder ved drivvejen opsættes der tagrender strategiske steder, som vist på nedenstående luftfoto. Herfra ledes vandet til faskiner.	1.800 m ² bygninger svarende til ca 1.400 m ³ vand	Faskine
Overfladevand fra plansiloanlæg, ca 12.000 m ² I perioder, hvor der ikke kan ske udsprinkling, ledes vandet til gyllesystem.	9.000	Udsprinkles på dyrkede arealer i henhold til gældende lovgivning.
Møddingsplads og -vaskeplads	250	Gyllesystem

Figur 9. Kort over tagrender og faskiner:

Vand fra rengøring af malkeanlægget og staldanlægget ledes til gyllesystem, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Beskrivelse af restvand fra plansiloerne:

Plansiloerne/ensilagepladsen er etableret med tæt bund. Regnvand fra plansiloerne vil blive opsamlet i opsamlingsbeholder, hvorfra det udsprinkles efter gældende regler.

Plansiloen bliver samlet ca. 12.000 m² og ifølge DMI er den årlige regnmængde ca. 760 mm. Det betyder, at der årligt kommer ca. 9.120 m³ regnvand der skal afledes fra plansiloerne.

I henhold til lovgivningen på området kræver det et udsprinklingsareal på dyrkede marker på min 12.000 m², hvilket placeres vest, nord og/eller øst for plansiloerne. Da der i udsprinklingsområdet er sandjord vil det være muligt at udsprinkle restvand i størstedelen af året.

Der etableres forventeligt tre opsamlingsbeholdere på hver ca. 600 m³. Ved et større regnskyl på f.eks. 50 mm vil der fra plansiloerne komme ca. 600 m³ restvand, hvilket opsamles i beholderne, og herfra udsprinkles. Pumpen får forventeligt en ydelse på 80-90 m³ pr time, hvorved dette regnskyl kan udpumpes på ca. 6,0-7,5 time.

Der vil kun i særlige tilfælde blive tale om overløb til gyllesystem og dette kun i perioder hvor jorden i udsprinklingsområdet er vandmættet, frossen eller snedækket. Da der samlet er opbevaringskapacitet til vand i opsamlingsbeholderne på ca 1.800 m³ og da udsprinklingsområdet er sandjord vurderes det, at der maksimalt vil være behov for overløb til gyllebeholder svarende til 1 mdr. årligt, hvilket er ca. 760 m³. Denne mængde indgår i beregningen af gyllemængden på ejendommen.

Det vurderes dermed, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand ved håndteringen af restvand fra plansiloerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vand fra rengøring af malkeanlægget og staldanlægget ledes til gyllebeholder, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Senest i forbindelse med bygning af den nye stald, skal der søges om tilladelse til afledning af tagvandet fra de tagrender der opsættes langs drivvejen.

Viborg Kommune vurderer, at afledningen af de forskellige former for spildevand foregår indenfor rammerne af gældende lovgivning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for vaskevand:

- 9) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og dyretransportvogn skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.*

5.6 AFFALDSPRODUKTION

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende affaldsproduktion.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tillæg 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende affaldsproduktion.

Døde dyr fjernes fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel/presenning, der er udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler, og glas m.m. bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Motorolie opbevares i tromler på betongulv uden afløb. Spildolie bortskaffes til mekaniker, der tager spildolie med retur ved olieskift, eller det bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Kemikalier til rengøring af malkeanlægget opbevares efter gældende regler i teknikrum på betongulv uden afløb. Tom emballage bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller indleveres på genbrugsplads.

Affald fra ejendommens husholdning er tilsluttet kommunal affaldsordning.

Det vurderes, at den daglige håndtering af olie, kemikalier samt affald og bortskaffelse af affald fra ejendommen sikrer, at der ikke sker en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver generet af lugt eller skadedyr fra affald.

Det vurderes, at ejendommen har flg. mængder affald, se tabel 4:

Tabel 4. Affaldsmængder

Affald	Anslået mængde, nudrift	Anslået mængde, ansøgt drift	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald	2.000 kg	4.000 kg	Container	Simmelsted Vognmandsfor- retning
Ensilageplast og lignende	2.500 kg	4.500 kg	Container	Simmelsted Vognmandsfor- retning
Jern m.v.	1.000 kg	1.500 kg	Container	Produkthandler
Spildolie	250 liter	400 liter	I tromler på fast bund uden afløb i værksted	Mekaniker
Medicinaffald	25 kg	75 kg	Kanyler opbeva- res i dunk og medicinflasker i kasse	Indsamlingsord- ning eller dyr- læge
Lysstofrør / LED lys	25 stk	25-75 stk	I kasse i værk- stedet	Afleveres på genbrugsstation

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv.

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011.

Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "farligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af farligt affald/klinisk risikoaffald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

Det skal bemærkes, at landbrugsfolie betragtes som genanvendeligt erhvervsaffald, og det skal derfor afleveres til en godkendt aftager.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for affaldshåndtering:

- 10) Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.
- 11) Olie og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

12) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres, at affaldstyperne bliver sorterede. Det skal ligeledes kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.

5.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Tillæg 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende råvarer og hjælpestoffer.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dieselolie og fyringsolie:

På ejendommen er der to eksisterende tanke til dieselolie på 1.000 liter og 2.500 liter. Begge tanke er placeret under tag på fast gulv uden afløb.

Såfremt der sker spild af dieselolie ved tankning af maskiner og påfyldning af tanken, vil dette øjeblikkeligt blive opsamlet.

Forbruget af diesel er i dag ca. 15.000 liter, hvilket forventeligt fremover bliver 45.000 liter til husdyrbrug og markbrug.

Andre hjælpestoffer:

På ejendommen anvendes der nu og fremover ca. 1.000 liter rengøringsmidler til vask af malkeanlægget. Rengøringsmidlerne opbevares i 100 liter dunke i særskilt rum med fast bund og uden afløb.

Tom emballage returneres til leverandør.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår om (se afsnit 5.6), at håndtering af olie, spildolie og brændstof skal foregå på en måde, så der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Viborg Kommune vurderer med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift, at der er minimal risiko for forurening med olie fra råstoftankene.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift af olietanke:

13) Påfyldning af diesel skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

5.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende driftsforstyrrelser eller uheld.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt.

Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre, at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv.

På baggrund heraf vurderes det, at management på ejendommen sikre, at der er lav risiko for at ejendommens drift medfører uheld der kan give miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand.

Beredskabsplan

Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen, der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen, vurderes det, at skadevirkninger ved evt. uheld minimeres, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ejer og andre med fast adgang til bedriften er/bliver vejledt i beredskabsplanen, hvilken får en fast plads på staldkontoret.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet, og gyllen vil løbe mod de laveste områder omkring gyllebeholderne. Herfra kan det suges op og fjernes. Maskinstation vil blive kontaktet, og der kan dæmmes op med jord eller lignende.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Døde dyr

Døde dyr fjernes fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel/presenning udviklet til formålet. DAKA eller lignende tilkaldes efter behov. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbigående. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Strømsvigt

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningsselskabet blive kontaktet. Nødstrømsgenerator kan igangsættes.

Brand

Ved brand tilkaldes brandvæsenet. Der er opsat pulverslukkere strategiske steder på ejendommen. Der iværksættes slukningsarbejde i det omfang det er forsvarligt. Dyr forsøges reddet ud.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er udarbejdet en beredskabsplan for den nuværende drift. Beredskabsplanen skal opdateres i forbindelse med ibrugtagning af de nye anlæg, og kopi sendes til Viborg Kommune.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til beredskabsplan:

14) Der skal senest på tidspunktet for ibrugtagning af de nye staldafsnit foreligge en opdateret beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan*
- *Kort over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.*
- *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året.

Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende gødningstyper og mængder.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen produceres der kvæggylle og dybstrøelse. Omrøring, pumpning og generel håndtering af husdyrgødning vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

Gylle lagres i gyllebeholdere på ejendommen og/eller afsættes til biogasanlæg eller gylleaftaler. Dybstrøelse muges ud og afsættes til biogasanlæg eller opbevares i kortere periode på møddingspladsen.

Gyllekanaler og dybstrøelsesarealer er etableret med tæt bund. Gylle og evt møddingssaft fra dybstrøelsesarealerne ledes fra afløb via lukkede gyllerør til gyllesystem, der ligeledes er etableret med tæt bund.

Det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand med gødningsstoffer fra husdyrbrugets anlæg.

Mængder af husdyrgødning:

På ejendommen produceres der gylle fra køer og kvier i sengestaldene. Herudover ledes overfladevandet fra møddingspladsen, og evt overløb fra plansiloerne, til gyllesystem.

Beregnet vil der fremover på ejendommen blive en samlet produktion af gylle på ca 28.000 t/m³, hvoraf 275 m³ er overfladevand fra møddingsplads og 760 m³ fra plansiloer. Gyllen opbevares i nedenstående gyllebeholdere med en samlet kapacitet på 20.200 m³.

Herudover skal der ske levering til biogasanlæg, som forventeligt står for levering til tredjemand på min 3.-5.000 m³. Herved er der samlet opbevaringskapacitet på 23.200-25.200 m³.

Gylleproduktionen er ca 28.000 m³. Pr mdr produceres der ca 2.333 m³. Ved 9 mdr's kapacitetskrav svarer det til ca 21.000 m³. Det betyder, at der er en opbevaringskapacitet på ejendommen på min. 9 mdr.

Gyllebeholdere på ejendommen:

- ❖ Gyllebeholder nord for ejendommen: 5.300 m³
- ❖ Gyllebeholder ved St Torupvej: 1.500 m³
- ❖ Gyllebeholder på Borgergade 41: 2.400 m³
- ❖ Opbevaringskapacitet i staldanlægget: 1.000 m³
- ❖ De to nye gyllebeholdere: 10.000 m³

På ejendommen produceres der dybstrøelse fra kalve samt køer og kvier. Beregnet vil der fremover blive en samlet produktion på ca 2.000 t svarende til ca 3.300 m³. Dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen, indtil afhentning af biogasanlæg, med en kapacitet på ca 360 m² og ca 540 m³ ved en stakkehøjde på ca 1,5 m.

Da biogasanlæggene er interesseret i frisk dybstrøelse, vil møddingspladsen blive anvendt i forventeligt 1,5 mdr ad gangen, hvorved opbevaringskapaciteten opfyldes. Produktionen af dybstrøelse er ca 3.300 m³. Pr mdr produceres der ca 275 m³. Opbevaring på møddingsplads i ca 1,5 mdr svarer til ca 400 m³.

Ansøgningen omfatter følgende nyt byggeri af gødningslagre:

- ❖ Der ansøges om etablering af to nye gyllebeholdere på hver ca. 5.000 m³ umiddelbart øst for de nye kostalde. Gyllebeholderne får en diameter på ca. 40 m og kommer ca. 2,0-2,5 m over terræn. Gyllebeholderne

overdækkes med teltdug, der forventeligt bliver ca. 6-7 m høj, hvorved den samlede højde af gyllebeholderen bliver ca. 8,0-9,5 m.

❖ I forbindelse med sandseparationsanlægget etableres der en ny gyllebeholder på ca. 1.000 m³. Gyllebeholderen får en diameter på ca. 18 m og kommer ca. 2,0-2,5 m over terræn. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug der forventeligt bliver ca. 3,0-3,5 m høj, hvorved den samlede højde af gyllebeholderen bliver ca. 5,0-6,0 m.

❖ I forbindelse med sandseparationsanlægget etableres der desuden en mindre gyllebeholder på ca. 250 m³. Gyllebeholderen får en diameter på 8,6 m og kommer ca. 2,0-2,5 m over terræn. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug der forventeligt bliver ca. 2,0-2,5 m høj, hvorved den samlede højde af gyllebeholderen bliver ca. 4,0-5,0 m.

❖ Den eksisterende gyllebeholder nord for ejendommen ved St Torupvej overdækkes med teltdug der kommer 6,5-7,5 m over betonelementerne, hvorved den samlede højde bliver 9,0-10,0 m.

❖ Der etableres en ny møddingsplads på ca. 12*30 m syd for den nye velfærdsstald. Møddingspladsen etableres med min 1 m høje mure, 2 m randzone og afløb til gyllesystem.

❖ For effektiv håndtering af gylle etableres der fem overdækkede omrørerkanaler ved de nye stalde, hvorfra gyllen pumpes til sandseparationsanlægget. Omrørerkanalerne bliver ca 4*4 m og ca 4 m dybe.

Nedenstående tabeller 5 og 6 viser opbevaringslagre på husdyrbruget og tabel 7 anvendt miljøteknologi.

Tabel 5. Opbevaringslagre for gylle.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder	Flydende				994
Ny gyllebeholder nord	Flydende				1255
NY møddingsplads	Fast				360
Ny gyllebeholder syd	Flydende				1247
Gyllebeholder ved sandsep	Flydende				251
Lille gyllebeh. ved sandseparationsanlæg	Flydende				58
Omrørerkanal 1	Flydende				16
Omrørerkanal 2	Flydende				16
Omrørerkanal 3	Flydende				16
Omrørerkanal 4	Flydende				16
Omrørerkanal 5	Flydende				16
Gyllebeholder nordøst	Flydende				386
Nudrift					
Gyllebeholder	Flydende				994
Gyllebeholder nordøst	Flydende				386
8 års drift					
Gyllebeholder	Flydende				994
Gyllebeholder nordøst	Flydende				386

Tabel 6. Opbevaringslagre for fast gødning.

Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
NY møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		360
Nudrift - Ingen data			
8 års drift - Ingen data			

Tabel 7. Anvendt miljøteknologi

Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
Gyllebeholder	Telt	50,0
Ny gyllebeholder nord	Telt	50,0
Ny gyllebeholder syd	Telt	50,0
Gyllebeholder ved sandsep	Telt	50,0
Lille gyllebeh. ved sandseparationsanlæg	Telt	50,0
Nudrift - Ingen data		
8 års drift - Ingen data		

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at gylle håndteres på en måde, som minimerer risikoen for gylleuheld på ejendommen. Opbevaring og håndtering af husdyrgødningen forventes ikke at medføre gener, der kan have en væsentlig negativ indvirkning på miljøet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning:

- 15) Gyllen fra ejendommen kan opbevares i de 6 gyllebeholdere og 5 omrørerkanaler med et overfladeareal på henholdsvis 994 m² (5.320 m³), 1.255 m² (5.000 m³), 1.247 m² (5.000 m³) 251 m² (1.000 m³) 58 m² (250 m³) og 5 x 16 m² (5 x 64³), Gyllebeholder nordøst 386 m² (1.545 m³) (opmålt Husdyrgodkendelse.dk).
- 16) Gyllebeholder, Ny gyllebeholder nord, Ny gyllebeholder syd, Gyllebeholder ved sandseparationsanlægget, Lille gyllebeh. ved sandseparationsanlæg skal overdækkes med teltdug.
- 17) Fast husdyrgødning fra ejendommen kan opbevares på den nye møddingsplads med et areal på 360 m².
- 18) Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
- 19) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, således spild undgås.
- 20) Påfyldning af gyllevogne og lign. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, så spild af flydende husdyrgødning undgås.

7.1 AMMONIAK OG NATUR

Tillæg nr. 1 medfører ikke væsentlige ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende ammoniak og natur. De marginale ændringer er beskrevet nedenfor.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabet af ammoniak fra husdyrbrug vil afsættes i de omkringliggende naturområder og kan medføre ændringer af kvælstofsårbare naturtyper og resultere i faldende artsrigdom og stigende dominans af mere almindelige plantearter.

For at beskytte de kvælstoffølsomme naturtyper, er der i husdyrlovgivningen stillet krav til den maksimalt tilladte ammoniakafsætning på naturområder i forbindelse med udvidelser eller ændringer af husdyrbrug. IT ansøgningssystemet beregner automatisk afsætningen (depositionen) af ammoniak i de naturområder, der udpeges i ansøgningen.

Den samlede ammoniakfordampning fra ejendommen er 13.966 kg NH₃-N pr. år i ansøgt drift. Det er en stigning i forhold til nudriften på 9.900 kg NH₃-N og i forhold til miljøgodkendelsen vil dette tillæg 1 medføre en stigning på 309 NH₃-N.

Da der er tale om en begrænset stigning i ammoniakemissionen og da ammoniakdepositionen til de omkringliggende naturområder kun påvirkes til følgende kategori 3 naturområderne:

- ❖ ”Overdrev mod nord (2)”, hvor ammoniakdepositionen stiger fra 0,0 til 0,1 kg N pr ha pr år i merudledning
- ❖ ”Hede mod vest (1)”, hvor ammoniakdepositionen stiger fra 0,9 til 1,0 kg N pr ha pr år i merudledning
- ❖ ”Hede mod sydvest (1)”, hvor ammoniakdepositionen stiger fra 0,3 til 0,4 kg N pr ha pr år i merudledning

hvilket er inde for afskæringskriterierne, vurderes stigningen at være af begrænset betydning.

Nedenstående tabel 8 viser den samlede ammoniakfordampning fra stalde og lagre til opbevaring af husdyrgødning.

Tabel 8. Ammoniakfordampning fra stalde og lagre

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	12889,1	1077,2	13966,3
Nudrift	3514,2	552,0	4066,2
8 års-drift	3514,2	552,0	4066,2

Afskæringskriterier i forhold til natur

Der gælder følgende fastlagte krav til, hvor meget kvælstof der må afsættes på forskellige kategorier af omkringliggende natur:

Tabel 9. Afskæringskriterier i forhold til natur.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
<u>Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1:</u> Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder), som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen.	Maks. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg NH ₃ -N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg NH ₃ -N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg NH ₃ -N/ha/år ved 0 husdyrbrug
<u>Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2:</u> Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg NH ₃ -N/ha pr. år.
<u>Kategori 3:</u> Kategori 3 natur omfatter; Heder, moser og overdrev udenfor Natura 2000 områderne, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.	Maks. merdeposition på 1,0 kg NH ₃ -N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg NH ₃ -N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg NH ₃ -N/ha pr. år.

Kategori 1 natur

Habitatnatur, ammoniakfølsomme naturtyper samt heder og overdrev i Natura2000 områder. Maksimal totaldeposition er på 0,2, 0,4 eller 0,7 kg N pr ha pr år, tabel 9 og figur 10.

❖ Ca 1,3 km nordvest og vest for ejendommen er der kalkoverdrev beliggende i Natura 2000 område. Beregningerne er udarbejdet til tre forskellige områder, hvoraf det sydligste er kumulativ med et andet landbrug. Dette betyder, at afskæringskriteriet i dette punkt er 0,4 kg N pr ha år og afskæringskriteriet i de to andre punkter er 0,7 kg N pr. ha pr år. Beregningerne viser, at totaldepositionen er 0,3 kg N pr ha pr år for alle tre beregninger, hvorved afskæringskriterierne er overholdt.

❖ Ca 1,3 km vest for ejendommen er der en tør hede. Naturområdet er kumulativt med et andet landbrug, hvorved afskæringskriteriet er 0,4 kg N pr ha år. Beregningen viser, at den totale ammoniakdeposition til naturområdet er 0,3 kg N pr ha pr år, hvorved afskæringskriteriet er overholdt.

Tabel 10. Ammoniak deposition, kategori 1 natur

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
K1: Vest, tør hede	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,2	0,2	0,3
K1: Vest (2), kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,2	0,2	0,3
K1: Vest (1), kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,3
K1: Nordvest, kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,3

Figur 10. Kort over kategori 1 naturområderne:

Kategori 3 naturområde:

Heder, moser og overdrev (§ 3 natur) som ikke samtidig er omfattet af kategori 1 og 2 naturområder samt ammoniakfølsomme skove. Vejledende merdeposition er på 1,0 kg N pr ha pr år i forhold til 8 årsdriften.

Kategori 3 heder:

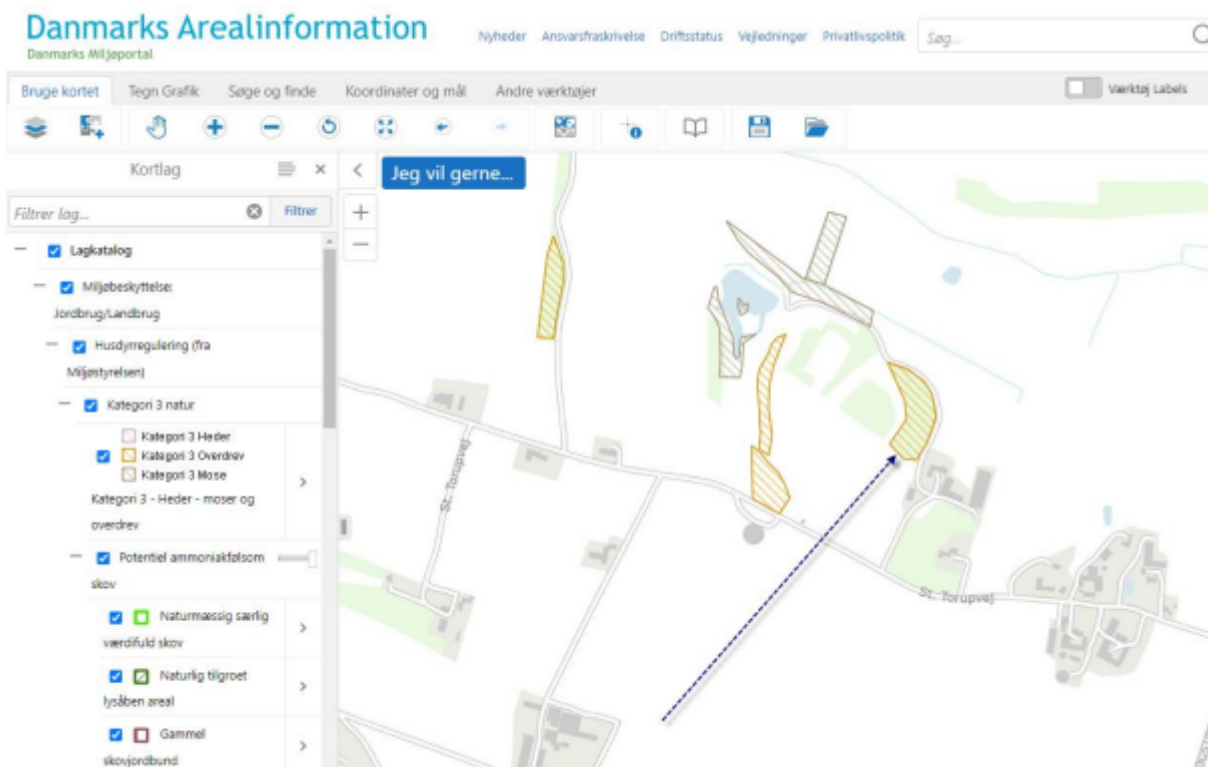
- ❖ Ca 7-800 m syd for ejendommen er der to kategori 3 heder. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,2 og 0,3 kg N pr ha pr år til naturområderne.
- ❖ Ca 1.000 m sydvest for ejendommen er der en kategori 3 hede. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,4 kg N pr ha pr år til naturområdet.
- ❖ Ca 500-700 m vest for ejendommen er der en hede, hvor til der er beregnet i to punkter. Beregninger viser, at merdepositionen er 1,0 kg N pr ha pr år.

Kategori 3 overdrev:

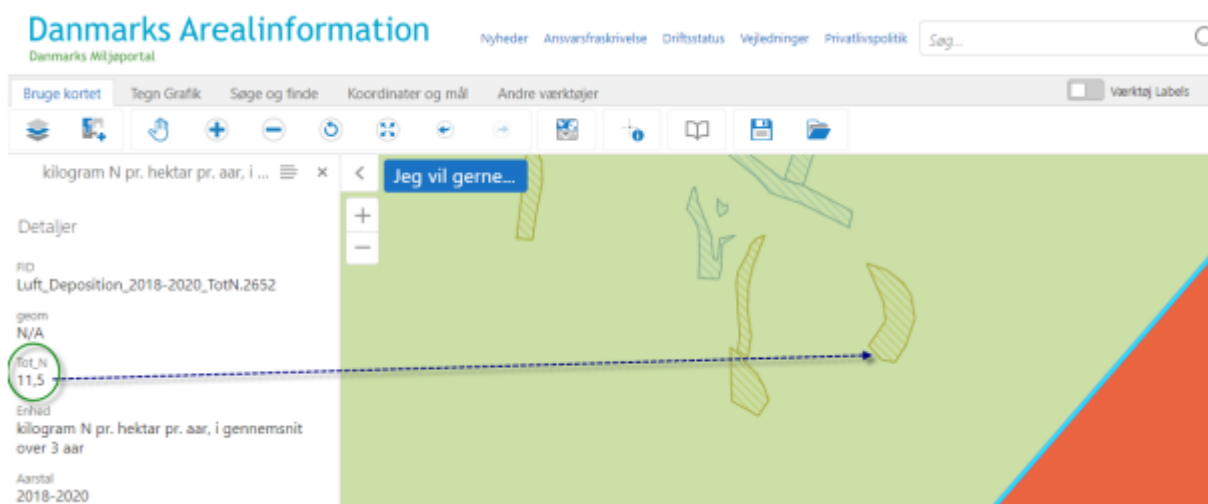
- ❖ Ca 700 m nordvest for ejendommen er der et kategori 3 overdrev. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,9 kg N pr ha pr år til naturområdet.
- ❖ Nord for den eksisterende gyllebeholder er der et kategori 3 overdrev, hvortil der er beregnet i to punkter. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,1 og 0,7 kg N pr ha pr år til naturområdet.
- ❖ Ca 500 m sydvest for ejendommen er der et kategori 3 overdrev. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,6 kg N pr ha pr år til naturområdet.
- ❖ Ca 500 m vest for ejendommen er der et kategori 3 overdrev, hvortil der er beregnet i to punkter. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,7 og 0,8 kg N pr ha pr år til naturområdet.
- ❖ Ca 700 m nordøst for ejendommen er det kategori 3 overdrev. Beregninger viser, at merdepositionen er 1,2 kg N pr ha pr år.

Dette betyder, at det vejledende afskæringskriterie på 1,0 kg N pr ha pr år overskrides med 0,2 kg N pr ha pr år. Som det fremgår af nedenstående kort fra miljøportalen, er overdrevet beliggende i område med en luftdeposition på 11,5 kg N pr ha pr år. Da tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N pr ha pr år og da overdrevet på luftfoto ikke fremstår med højeste naturværdi, vurderes det at 1,2 kg N pr ha pr år kan accepteres for det konkrete naturområde.

Figur 12. Kort over overdrevets placering

Figur 13. Kort over luftdeposition til overdrevet.

Potentiel ammoniakfølsomme skove:

❖ Ca. 600 m syd for ejendommen, ca. 800 m sydøst for ejendommen og ca. 600 m vest for ejendommen er der skovområder, som potentielt kan være ammoniakfølsomme. Beregninger viser, at merdepositionen er 0,3, 0,6 og 1,0 kg N pr ha pr år, hvilket er inden for de vejledende afskæringskriterier. I tabel 12 ses ammoniak depositionen på kategori 3 natur og figur 14 viser de udpegede punkter

Tabel 12. Ammoniak deposition, kategori 3 natur

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
K3: Overdrev mod vest (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,7	0,7	1,2
K3: Overdrev mod nord (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	4,7
K3: Hede mod vest (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,9	0,9	1,5
K3: Hede mod vest (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,0	1,0	1,6
K3: Hede mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	0,5
K3: Overdrev vest (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,8	0,8	1,3
K3: Pot. NH skov mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	1,6
K3: Overdrev mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,9	0,9	1,3
Pot. NH3 skov mod sydøst (1)	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,6	0,8
Pot. NH3 skov mod sydøst (2)	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,5
Pot. NH3 skov mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,6	0,9
K1: Vest (2), kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,2	0,2	0,3
K1: Vest (1), kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,3
K1: Nordvest, kalkoverdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,3
K3: Overdrev mod nordøst (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,2	1,2	2,0
K3: Hede mod syd (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,3	0,4
K3: Overdrev mod nord (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,7	0,7	4,0
K3: Overdrev mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,6	0,9
K3: Hede mod syd (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,3

Figur 14. Kort over kategori 3 naturområderne:

Samlet vurderes det, at ejendommen er beliggende forholdsvis robust med tilstrækkelig afstand til ammoniakfølsomme naturområder. De påtænkte udvidelser og ændringer på St. Torupvej 9 vil derfor ikke give anledning til væsentlige påvirkninger på de omkringliggende naturarealer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende ammoniakfordampning.

7.2 LUGT

Tillæg 1 medfører ikke væsentlige ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende lugt. Lugtemissionen stiger marginalt, og lugtkravene er fortsat overholdt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldene med dyr. Lugt fra opbevaringsanlæg og lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler. For ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på kortet i IT-systemet beregnet afstand og retning fra anlægget til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde.

Nedenstående tabel 11 viser de beregnede geneafstande for lugt. Geneafstanden er et udtryk for den afstand fra staldanlægget til hhv. nabo, samlet bebyggelse og byzone, hvor lugten kan betragtes som væsentlig, hvis man er tættere på husdyrbruget end denne afstand. Geneafstanden skal som udgangspunkt overholdes fra landbruget og ud til de omkringliggende, udpegede punkter.

Da der i staldene primært er naturlig ventilation, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring stalden, hvorved lugten formindskes. Herudover vil stalde og foderopbevaring blive rengjort hyppigt, så der ikke opstår uhygiejniske forhold, og så lugtgenerne mindskes.

Da ejendommen er beliggende frit og overholder lugtgeneafstandene, er der som udgangspunkt ikke grundlag for at antage, at der er behov for særlige tiltag til begrænsning af lugt fra ejendommen. Desuden er der ingen tilgængelig teknologi til reduktion af lugtenheder i ventilationsluften fra kvægbrug.

I lugtberegningerne er der ikke indregnet kumulation med et andet husdyrbrug, da der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor 100 m af enkelt bolig i landzone eller indenfor 300 m af samlet bebyggelse og byzone.

Af nedenstående tabel 13 fremgår det at lugtgeneafstandene til nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er overholdt med en god margin og det vurderes at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af lugtgener fra ejendommen. I figur 15 og 16 ses de udpegede nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone

I området nær ejendommen er der følgende landbrugsejendomme:

- ❖ St. Torupvej 3
- ❖ St. Torupvej 12
- ❖ St. Torupvej 13
- ❖ St. Torupvej 16
- ❖ Skråhedevej 4
- ❖ Skråhedevej 6 (ejes af ansøger)
- ❖ Skråhedevej 8

Herudover ejer ansøger St. Torupvej 5, der er enkelt bolig i landzone. Som det fremgår af lovgivningen, så skal landbrugsejendomme og ejendomme der ejes af ansøger ikke indgå i beregning af lugtgeneafstande fra husdyrbruget.

Tabel 13. Oversigt over lugtberegninger i forhold til nabo, samlet bebyggelse og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Løgstørvej 63 	0	NY	473,7	473,7	918,6	Ja
Skråhedevej 2 	0	NY	473,7	379	687,1	Ja
St. Torupvej 10 	0	NY	473,7	473,7	801,1	Ja
St. Torupvej 11 	0	NY	473,7	473,7	506,6	Ja
St. Torupvej 14 	0	NY	473,7	473,7	645,4	Ja
St. Torupvej 20 	0	NY	473,7	473,7	502,9	Ja
Trekronervej 14 	0	NY	968,9	872	3919,3	Ja
Ulbjergvej 3A 	0	NY	968,9	968,9	5412	Ja
St. Torup By, Ulbjerg 	0	NY	1287	1287	1878,4	Ja
Ulbjerg By, Ulbjerg 	1	NY	1287	1344,9	1580,9	Ja

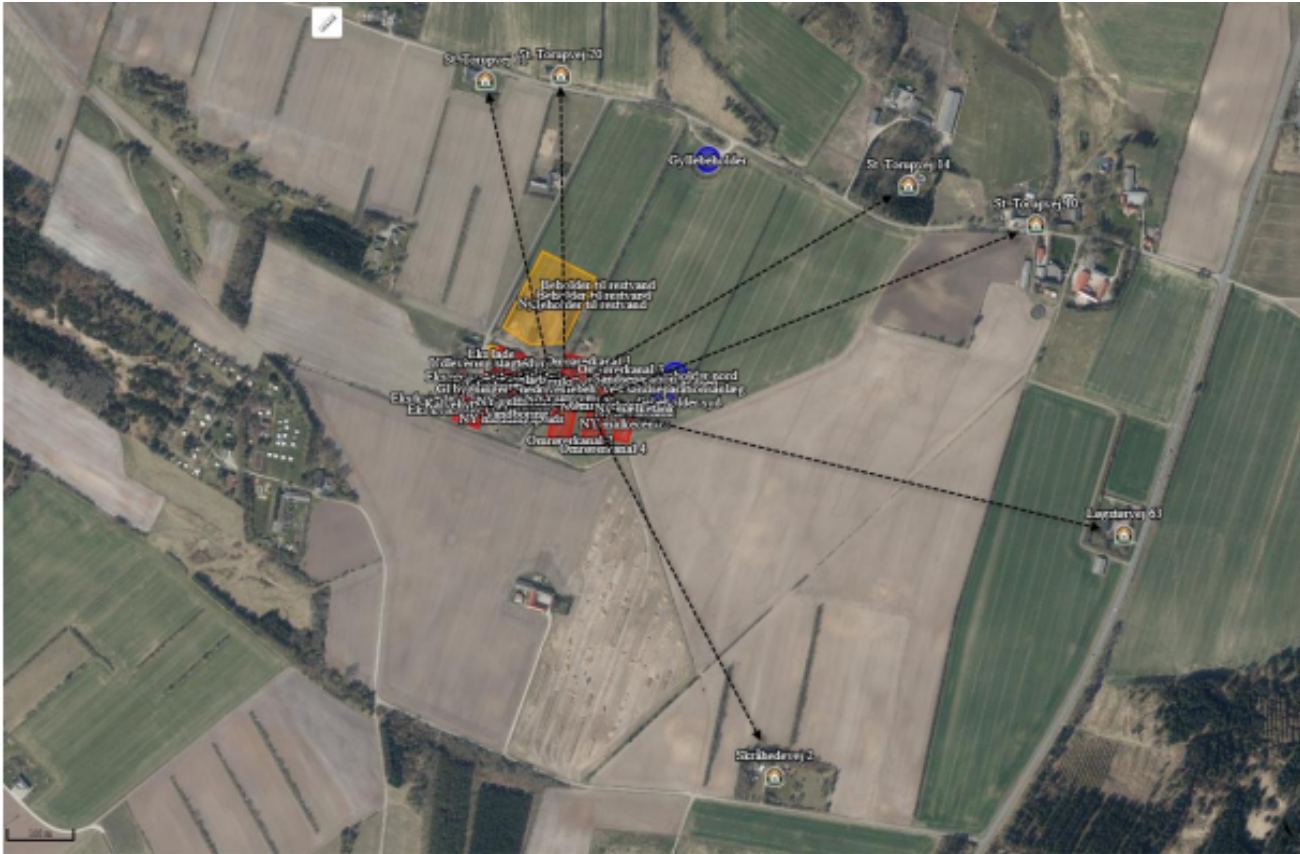
Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

6.2 Konsekvenszone

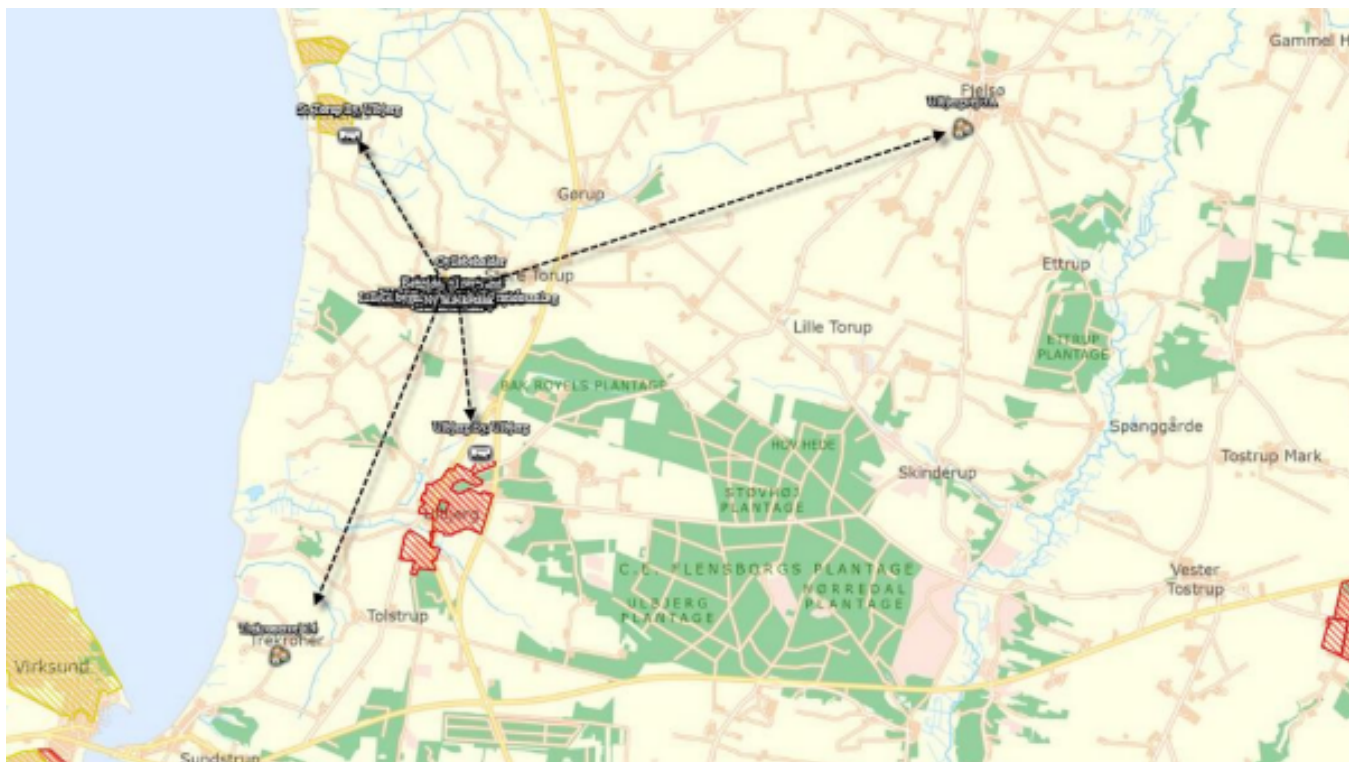
Konsekvenszone: 919 m

Lugtkonsekvenszonen er beregnet til 919 meter. Naboer bosiddende indenfor denne afstand af staldanlægget vil kunne opleve lugt fra husdyrbruget, men ikke i en grad, som er generende.

Figur 15. Udpegede nabobeboelser

Figur 16. Udpeget samlet bebyggelse og byzone:

KOMMUNENS bemærkninger og vurderinger

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde er overholdt. Viborg Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

I forbindelse med dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse sker der en stigning i produktionsarealet på 266 m² hvorved lugtenhederne stiger fra 162.968 OUE til 167.895 OUE, hvilket er en samlet stigning på 3.458 lugtenheder.

Da der er tale om en begrænset stigning i lugtenhederne, og da lugtgeneafstandene til omkringboende fortsat er overholdt med en god margin, vurderes stigningen i produktionsarealet at være af begrænset betydning for omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende forebyggende vilkår omkring lugt:

- 21) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan til reduktion af lugtgenerne. Kommunen skal godkende handlingsplanen, og bedriften skal derefter gennemføre den.

7.3 FLUER OG SKADEDYR

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende fluer og skadedyr.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Skadedyrsbekæmpelse

Skadedyr er uønsket på ejendommen og forbygges ved at holde en god hygiejne i stalde og ved foderopbevaring, så der ikke opstår områder hvor rotter og andre skadedyr kan formere sig. Herudover vil skadedyrene blive bekæmpet ved udlægning af gift og/eller fælder i det øjeblik, der bliver observeret rotter eller efterladenskaber fra rotter. Ansøger har tilladelse til selv at bekæmpe rotter, hvorved der kan ske øjeblikkelig bekæmpelse.

Fluebekæmpelse

Fluer er uønsket på ejendommen, og fluegener forebygges ved at der anvendes hydratkalk i dybstrøelsesboksene og kalvehytterne efter udmugning. Herudover opsættes der fluestrimler, der i følge ansøger har en virkelig god effekt. Desuden anvendes der bekæmpelsesmidler, der overhældes dybstrøelsesområderne inkl. kalvehytterne og bekæmper flueæg og -larver.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Retningslinjerne for skadedyrsbekæmpelse fra Skadedyrslaboratoriet, AU, Institut for Agroøkologi skal danne grundlag for niveauet af skadedyrsbekæmpelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kontrol af skadedyr:

22) *Der skal løbende foretages observationer, således angreb af fluer og skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*

7.4 TRANSPORT

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende transport.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kommer transporter til og fra ejendommen med dyr, mælk, foder, husdyrgødning m.v. Transporterne med husdyrgødning er sæsonbetinget, mens afhentningen af mælk sker hver dag. Transporterne foregår primært med traktor eller lastbil og herudover vil der være kørsel med personbiler/varevogne af f.eks. dyrlæge, elektriker, serviceaftaler m.v.

En del af transporterne vil ske på egne arealer og i nærområdet med bl.a. transporter med foder fra marker til plansiloerne og husdyrgødning fra lagertankene til udbringning på markerne.

En del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage, da hovedparten af transporterne sker indenfor almindelig arbejdstid og da transporterne sker ved hensynsfuld kørsel, vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende. Figur 17 viser ejendommens transportveje.

Figur 17. Transportveje

Det forventes at udbringningen af husdyrgødning vil ske i foråret og i forbindelse med 4-5 slæt af græs i løbet af forsommer, sommer og efterår over samlet 15-20 arbejdsdage. Udbringningen af husdyrgødning sker, når det er mest optimalt i forhold til afgrødernes udnyttelse og vejret. Dette med henblik på at nedsætte risiko for ammoniakfordampning og køreskader i marker. Samtidigt er det en fordel, at udbringningen sker over få dage for mindst mulige gener på de offentlige veje.

Hovedparten af transporterne sker i dagtimerne, dog kan der i halvdelen af udbringningsdagene forekomme udbringning af husdyrgødning i aften og nattetimerne. Da transporterne sker ved hensynsfuld kørsel, vurderes det, at det ikke vil være til væsentlig gene ved nabobeboelser, og at støjgenerne ikke vil blive overskredet.

Det forventes, at høst af grovfoder, primært græs og majs, vil ske i løbet af 10-15 arbejdsdage årligt i for-bindelse med 4-5 slæt af græs i forsommer, sommer og efterår og i forbindelse med høst af majs i efteråret. Høst af afgrøderne sker når det er mest optimalt i forhold til afgrødeudbytte og vejret. Samtidigt er det en fordel at høst sker over få dage for mindst mulige gener på de offentlige veje.

Hovedparten af transporterne sker i dagtimerne, dog kan der i halvdelen af høstdagene forekomme transporter i aften og nattetimerne. Da transporterne sker ved hensynsfuld kørsel, vurderes det, at det ikke vil være til væsentlig gene ved nabobeboelser og at støjgenerne ikke vil blive overskredet.

Fra ejendommen bliver der følgende anslåede transporter med traktor og lastbiler, se tabel 14. Ud over nedenstående er der personbilkørsel af medarbejder, dyrlæge og lignende:

Tabel 14. Transporter til og fra ejendommen

<i>Transporter med:</i>	<i>Nudrift</i>	<i>Ansøgt, anslået</i>
Afhentning af mælk	182	365
Levering af kraftfoder, mineraler m.v.	50	150
Ilægning af foder i plansiloer og transporter med halm	250	1.250
Levering/afhentning af dyr	30	30
Afhentning af døde dyr	12	24
Husdyrgødning	300	900
Handelsgødning	3	3-5
Brændstof	6	10-15
Affald	12	24
Andet/diverse	24	10
I alt	869	2.766-2.773

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Kommunens vurdering, at hvis transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel og hovedparten af transporten primært foregår indenfor normal arbejdstid, kan dette foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Dette skal ses i lyset af, at der ikke køres gennem nogen større landsbyer.

Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg, eller der skal foretages tilsvarende forholdsregler, der sikrer, at spild af gylle ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke vilkår til transport

7.5 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende støj fra anlæg og maskiner.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelse i forbindelse med markarbejde og afhentning af dyr og mælk.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Støj fra transporter

Støj fra transporter vil primært komme fra lastbiler og traktor med levering af foder og afhentning af mælk og husdyrgødning. Transporterne vil primært foregå inden for normal arbejdstid 07-18. Alle grænser for tilladelig

støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne. For yderligere uddybning henvises til afsnit 7.4. Transport.

Støj fra øvrige kilder

I forbindelse med malkeanlægget er der vakuumpumper og kølemaskiner til mælkekølingen. Vakuumpumper og kølemaskiner er placeret udenfor bygningerne. Da disse maskiner er støjsvage, vurderes det at de ikke kan høres 50 m fra staldanlægget og ikke udenfor ejendommens areal.

Der benyttes spuleslange til rengøring af opsamlingspladser og udleveringsrum. Da arbejdsopgaverne sker over en kort periode og primært inden i bygningerne vurderes det, at det ikke kan høres udenfor ejendommens areal.

Kornvalsen er placeret i foderladen. Kornvalsen er støjsvag og det vurderes, at den ikke kan høres udenfor ejendommens areal.

Kompressoren er placeret i værkstedet og støjer ikke udenfor bygningen ved brug.

Støj fra fodring:

Foderblanding sker dagligt i tidsrummet fra kl. ca. 04 til 22. Det vurderes, at der skal laves 5-6 blandinger dagligt, hvoraf 2-3 kan forekomme udenfor almindelig arbejdstid kl. 06-18.

Foderet hentes i plansiloen og læses i foderblanderen. Kørslen med traktor og/eller gummiged eller lignende læssemaskine, sker hensynsfuldt med mindst mulig støjgene, hvilket betyder, at der køres jævnt og roligt, og at skovlen på læssemaskinen anvendes hensigtsmæssigt for at undgå støj ved brugen af skovlen til læsning i foderblanderen.

Det vurderes, at det tager ca. 10 min at hente og læsse foderet. Da silovæggene og foderet i siloen holder støjen inde i plansiloen, og da der er en god afstand til omkringboende, samtidigt med at der er beplantning mellem plansiloen og omkringboende, vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener ved omkringboende.

Når foderet er læsset i foderblanderen, køres traktoren til foderladen, hvor øvrige foderingredienser iblandes. Det vurderes, at det tager ca. 10-15 min at blande det færdige foder i foderblanderen. Da det eksisterende staldanlæg holder støjen inde området ved foderladen, og da der er god afstand til omkringboende, samtidigt med at der er beplantning mellem fodersiloen og omkringboende, vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener ved omkringboende.

Rystelser og vibrationer

Husdyrbruget drives med almindelige godkendte landbrugsmaskiner. Ingen af disse maskiner medfører rystelser eller vibrationer der er til gene indenfor eller udenfor ejendommens arealer.

På husdyrbruget findes der kompressor, håndværkstøj og lignende. Disse medfører ikke rystelser eller vibrationer der er til gene indenfor eller udenfor ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbruget ligger i god afstand fra naboer, og støjgener hos disse i forbindelse med produktionen vil derfor være begrænset.

Der er redegjort for, at transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne.

Viborg Kommune vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil blive et problem for de omkringboende, efter at projektet er gennemført.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol vedr. støj:

23) Såfremt der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkrafterne i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes. Vejledningens afskæringskriterier er følgende: Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	<i>Klokken</i>	<i>Referencetidsrum</i>	<i>dB(A)</i>
Mandag – fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

7.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende støv fra anlæg og maskiner.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støv fra foderhåndtering

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder og halm, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på omkringboende pga. den lave støvmængde.

Støvgener ved høst

Der vil være mindre støvgener ved høst og ilægning af foder i lager, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på omkringboende pga. den forholdsvis korte periode som arbejdet foregår i.

Støv fra husdyr

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang der opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggeligt management.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes der ikke væsentlige problemer. Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår omhandlende støv:

24) Opbevaring og håndtering af landbrugets foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt landbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.

7.7 RENGØRING

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende rengøring.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Efter hver malkning afvaskes malkeanlægget og opsamlingspladsen rengøres dagligt.

Der er daglig oprydning i stalde og foderopbevaring. Foderbordet fejes hver dag, og gangene fejes efter behov et par gange pr uge.

Vand fra rengøring af malkeanlægget og staldanlægget ledes til gyllesystem, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg kommune vurderer, at den beskrevne rengøring vil minimere evt. lugt- og fluegener på ejendommen.

7.8 LYS

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende lys.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lys i stalene

Lyset i stalene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i stalene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Herudover er der vågelys i kostaldene aften og nat, så dyrene kan orientere sig.

Lyset i stalene er slukket om natten og det vurderes, at vågelyset ikke vil være til gene for omkringboende.

Der er arbejdsbelysning i drivgangen i forbindelse med malkninger, hvoraf den ene malkning i vinterhalvåret sker inden solopgang. Lyset vil blive skærmet af taget og de omkringliggende bygninger og det vurderes derfor at det ikke er til gene for omkringboende.

Udendørslys

Der vil blive opsat arbejdsbelysning ved foderladen. Lyset vil blive skærmet af de omkringliggende bygninger, og det vurderes derfor, at det ikke er til gene for omkringboende. Lyset vil være styret af sensor.

Øvrigt udendørslamper er styret af sensor og dermed tændt efter behov. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Da der ikke er belysning udenfor bygningerne om natten vurderes det, at omkringboende ikke vil blive generet heraf.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er udendørs lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik. Det vurderes endvidere, at vågelyset i staldene ikke vil være til gene for omkringboende eller trafikken i området.

Det vurderes således, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller for de landskabelige hensyn.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lagre. BAT-begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakfordampningen til et niveau svarende til fordampningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse, såfremt ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. Et husdyrbrug skal derfor vælge et staldsystem eller en teknologi blandt de bedst tilgængelige, når der foretages udvidelser.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugerne, bidrager til, at målet for faldet i ammoniakfordampningen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, som ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, via mindre baggrundsbelastning af denne.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø. De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

- Staldindretning
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringningsteknologi
- Foderteknologi
- Management

Vejledende BAT-standardkrav (ammoniak)

For anlægget (husdyrhold, stalde og lagre) defineres kravet om BAT som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelsens størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak er 14.094 kg NH₃-N/år. Ansøgningen viser, at det ønskede dyrehold forårsager en ammoniakfordampning på 13.966 kg NH₃-N/år. Se nedenstående tabel 13. Det kan derfor konstateres, at kravet til BAT for ammoniakfordampning er overholdt.

I nedenstående beregning indgår de ændringer som tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse medfører (BAT-kravet og den faktiske emission er øget marginalt).

Tabel 15. Krav til maksimal ammoniakfordampning fra husdyrbruget

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	12256	1838	14094
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	12889	1077	13966
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	128
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

På Miljøstyrelsens teknologiliste findes følgende ammoniakreducerende teknologier til brug på husdyrproduktioner med kvæg:

- ❖ Faste drænedes gulve
- ❖ Svovlsyrebehandling af kvæggylle

De nye kostalde etableres med fast drænet gulv, hvilket er BAT-gulv. Herudover etableres der mindre arealer med spaltegulv, hvor det teknisk ikke er muligt at anvende fast drænedede gulve.

Da spaltegulve ikke er BAT-gulve og dermed ikke overholder det vejledende BAT-niveau er der i stedet indregnet overdækning af eksisterende og nye gyllebeholdere på ejendommen, hvorved det vejledende BAT-niveau overholdes.

Svovlsyrebehandling (forsuringsanlæg) af kvæggylle i den eksisterende kostald med spaltegulv er fravalgt, da det vurderes at være praktisk umuligt at eftermontere gylleforsuringsanlæg samtidigt med at det vurderes økonomisk uproportionalt i et ældre staldanlæg.

Herudover forventes det, at der skal afsættes husdyrgødning til biogasanlæg og derved bidrager til grøn energi. Svovlsyre i husdyrgødningen er uønsket i biogasanlæg, da det kan ødelægge processerne.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Gyllebeholderne er stabile beholdere lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10. år bliver kontrolleret, for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Der føres logbog over gyllebeholderen med naturligt flydelag.

Det vurderes, at den daglige håndtering og opbevaringen af husdyrgødning ikke vil medføre en miljøbelastning af jord, grundvand og overfladevand og at omkringboende ikke bliver væsentligt generet af lugt eller fluer fra husdyrgødningen.

Bedste tilgængelige teknik for udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler og foregår efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i afgrøderne eller nedfældes/forsures forud for etablering af vårsæd og i græs.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Det vurderes, at eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossent eller snedækket areal.

Bedst tilgængelige teknik vedr. fodring

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med foderingsrådgiver og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderet er, ved hjælp af foderplanerne, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Fosforindholdet i foderet optimeres løbende med henblik på reduktion af indholdet. Dette medfører at mængden af fosfor i husdyrgødningen reduceres og der vil dermed være et lavere fosforindhold i den samlede mængde af husdyrgødning.

Bedst tilgængelige teknik vedrørende daglig drift og management

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved bl.a. at reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene og lager.

Med primært naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket medfører en lavere koncentration af ammoniak og lugt fra husdyrproduktionen.

Staldene er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen.

Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukket system. Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- ❖ Vandforbrug
- ❖ Energiforbrug
- ❖ Brændstofforbrug
- ❖ Gødningsproduktion

Viborg Kommune vurderer, at landbruget overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor fodring, staldindretning og gødningshåndtering m.v. ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

Det er Viborg Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af dansk lovgivning, og med de tiltag, der er beskrevet i de foregående afsnit, lever op til BAT for management (godt landmandskab).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår vedrørende BAT:

- 25) *Bedriften skal i forbindelse med tilsyn kunne redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.*

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende egenkontrol og dokumentation.

På ejendommen udfører ansøger følgende egenkontrol af produktionen:

- ❖ Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- ❖ Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller der tilkaldes service.
- ❖ Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne ”Godt Landmandskab”, således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- ❖ Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- ❖ Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.
- ❖ Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet, og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen.
- ❖ Foder tilpasses dyrenes behov og sundhed.
- ❖ Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- ❖ Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- ❖ Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a., at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

9.1 DOKUMENTATION

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Mark- og gødningsplaner
- Slagteri- og mælkeafregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Beredskabsplan
- 10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har sammen med miljøansøgningen fremsendt en miljøkonsekvensrapport. Miljøkonsekvensrapporten giver en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser, som kan danne grundlag for såvel en offentlig debat samt for den endelige beslutning om projektets gennemførelse. Rapporten skal desuden sikre, at projektet bliver tilpasset omgivelserne, så miljøet ikke påvirkes unødigt. I rapporten indgår en kortlægning og vurdering af projektets direkte og indirekte påvirkninger på det omgivende miljø, herunder:

- Mennesker, fauna og flora
- Jordbund, vand, luft, klima og landskab
- Materielle goder og kulturarv, samt
- Samspillet mellem disse faktorer

Viborg Kommune har medtaget oplysninger fra miljøkonsekvensrapporten i miljøgodkendelsen under de relevante afsnit.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med projektering af udvidelsen af husdyrbruget er der overvejet forskellige placeringer, herunder en barmarksplacering øst for ejendommen mellem ejendommen og Løgstørvej. Dette blev opgivet, da det ville medføre mange transporter mellem ejendommene og generelt et større ressourceforbrug ved opdeling af anlægget. Samtidigt ville det forventeligt have en større påvirkning af landskabet.

Der er ikke fundet alternative placeringer til den nye plansilo, da det ønskes at foderopbevaringen er samlet et sted nær foderlade og stalde for effektiv foderblanding og minimalt ressourceforbrug til transport og mandskabstimer. Effektiv foderblanding vil ligeledes medføre mindre gener for omkringboende, da der vil blive benyttet korteste muligt tidsforbrug på arbejdsopgaven.

Helt generelt vurderes det, at det samlede anlæg tager hensyn til omkringboende, naturområder, logistik, ressourceforbrug, smittebeskyttelse, opfyldelse af dyrevelfærd m.v.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis godkendelsen ikke gennemføres. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et økonomisk synspunkt vil dette være uhensigtsmæssigt for driften af ejendommen og for muligheden for udvikling af lokale arbejdspladser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det ansøgte lever op til kravet om BAT ved valg af teknologi. Det ansøgte lever også op til øvrige krav.

Viborg Kommune har derfor ikke fundet det nødvendigt at forlange andre alternativer undersøgt.

Tillæg nr. 1 medfører ikke ændringer i forhold til miljøgodkendelsen vedrørende ophør.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de nævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for ophør af husdyrbruget:

26) Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

14 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

14.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Husdyrbruget må i henhold til Husdyrbrugloven ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Opmærksomheden henledes på, at dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen ikke fritager husdyrbruget for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning – f.eks. ansøgning om byggetilladelse.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen og den øvrige miljølovgivning overholdes.

14.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrbrugloven § 84 - 87.

Indgivelse af klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 26. maj 2025. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 23. juni 2025.

Gebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler med betalingskort i Klageportalen.

Virkning af klage

En klage over tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af godkendelsen eller anden afgørelse kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i afgørelsen.

Domstolene

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrloven. Fristen er 6 måneder fra miljøtilladelsen er meddelt.

14.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (TRvest@stps.dk) – alternativt til hovedpostkassen: stps@stps.dk (Styrelsen for Patientsikkerhed)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.
(nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@ae.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten (himmerland@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (viborg@friluftsradet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- naboer

BILAG 1. VEDR. SANDSEPARATION

Af nedenstående fremgår det hvordan sandseparationsanlægget virker. Teksten kommer direkte fra www.stjernholm.dk.

Processerne i anlægget medfører, at sandet vaskes rent med vand og organisk materiale bliver vasket bort fra sandet. Det betyder, at det separerede sand indeholder en meget lille mængde organisk materiale.

I henhold til undersøgelse af Opicon sandvaskersystem (i dag Stjernholm) fra Teknologisk Institut i 2016 er der et forøget indhold af organisk stof i den fraseparerede gylle, når sandet frasepareres. Samtidigt viste undersøgelserne, at det vaskede sand havde et indhold af organisk stof på 3,5%. Dette indhold faldt til 1,8 % i løbet af de tre ugers lagringsperiode, hvor sandet bliver mere tørt ved afløb af vand fra sandet.

Pga det lave indhold af organisk stof i det fraseparerede sand og at der sker afløb til gyllesystem fra sandlageret, vurderes det, at ammoniakfordampningen fra sandlageret er minimal.

Beskrivelse af sandseparationsanlæg:

”Opblandet sand og gylle indeholdende organisk materiale, pumpes ind i cyklonen (2) via det tangentielle indløb (1) i toppen af sandvaskerens tank. I denne fase separeres sandet fra gyllen ved cyklonens funktion og forskellen i vægtfylde mellem sand og væske. Den del af væsken, som er sandfri, presses ud gennem toppen af cyklonen, mens resten med det tungere sand løber ud gennem cyklonens bunddyse og tilløb (4) til sandvaskerens tank.

Den langsomtgående topmonterede omrører (5) i tanken adskiller sand og organisk materiale. Sandet bundfælder i bunden af tanken. Den sandfrie restgylle med det organiske materiale forbliver i toppen af tanken og løber ud gennem tankens udløb (3).

Sandniveauet i bunden af tanken vil under driftsforløbet være stigende. Dette vil øge modstanden på tankens omrører (5). Når belastningen på gearmotoren (Kw) når setpunkt ”start udsnegling”, starter udsneglingen via tømme-negl (9), og kører med drift/pause iht. indstillinger. Hvis sandtilførslen er mindre end udsneglings mængden vil omrør belastningen gradvis falde og nå setpunkt for ”stop udsnegling”.

I bunden af tanken findes der et spulevandsarrangement (7), som gør det muligt at skylle sandet kontinuerligt med vand, således at organisk materiale bliver vasket ud og sandet renset. Ved eksternt startsignal åbner sandvaskerens spulevandsventil for vand til spuledyserne. Spulevandsventilen er åben til flowet er over switch for minimum flow. Ændrer trykket på spulevandet sig så trykket falder og flowet falder til under minimum, åbner ventilen yderligere for at opretholde det ønskede flow, stiger trykket så flowet når op på switchen for maks. flow, vil ventilen lukke så flowet falder til under maks.

På sandvaskerens tank under afløb (3), er der monteret flange for slamudtag (standard, afblændet med blindflange). Slamudtaget kan efter ønske bestykes med automatisk ventil for udledning af overskydende slam og organisk materiale. Ventilen der leveres som option, er ikke vist på omstående principskitse.

I bagenden af tømme-neglen (9), er der monteret ventil for aftap (8) af vand/sand fra sandvaskeren, denne funktion kan være nødvendig i forbindelse med tømning eller sænkning af vandspejl i sandvaskeren i forbindelse med service eller rengøring.

Stjernholm leverer komplet styring og styreskab med touch screen (11), styring via PLC med mulighed for on line overvågning og kontrol.” Side 5

Princip for sandvasker

1. Tilløb
2. Cyklon
3. Afløb for sandfri gylle
4. Tilløb for tank
5. Topmonteret omrører med gearmotor
6. Tank
7. Spulevandsarrangement
8. Ventil for aftapning
9. Snegl
10. Vasket sand
11. Styretavle

